

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Inzerati: do 9 petih vrst 1 D, od 10-15 petih vrst 1 D 30 p, večji inzerati petih vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, predlet petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust je pri naročitih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Vrednitište „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritrileno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in nadstojne frankovane.
 Rokopisov se na vrata.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji navadne dni 75 par, nedelje 1 D
 v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 1-25 D
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan	D 120—	celoletno	D 216—
polletno	60—	polletno	108—
3 mesečno	30—	3 mesečno	54—
1	10—	1	18—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročila doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 100 p nakaznico.
 Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Rimska konferenca.

V Rimu, 6. aprila 1922.

Z razpadom Avstro-Ogrske monarhije je bilo prekinjenih tisoče gospodarskih, pravnih in duševnih vezi, ki so nastale skozi stoletja med prebivalci enega in istega enotnega državnega ozemlja. Kako ozke so te vezi, vedo najbolje naši trgovci, ki so niti s silo niso dali odtrgati od svojih dunajskih in tržaških prijateljev, vedo naši begunci iz Julijske Krajine, ki imajo svoje brate in sestre v svoji stari domovini, vedo naši zavodi, ki imajo svoje tirjalne na Dunaju in svoje vlagatelje v Trstu in Gorici, naši prebivalci obmejnih krajev, ki morajo hoditi preko držav, meje obdelovat svoje polje, vedo razni upokojenci, ki že po tri leta ne dobijo nobene penzije, vedo lastniki državnih posojil in upniki proti bivšemu erarju, ki po treh letih še vedno nimajo pojma, kaka bo definitivna usoda njihovih premoženj.

Vseh teh vprašanih mirovne pogodbe niso mogle rešiti in so jih deloma rešile popolnoma nezadostno deloma pa se jih niti dotaknile niso. Pač pa je odrejeno v mirovni pogodbi, da se bodo vsa ekonomska vprašanja, ki v njih samih niso rešena, rešila sporazumno med naslednicami Avstro-Ogrske monarhije na konferenci, ki se bo sestala tri mesece potem, ko bodo mirovne pogodbe postale veljavne.

V smislu te določbe je italijanska vlada sklicala aprila lanskega leta v Rimu konferenco nasledstvenih držav, ki je z enomesečnim predsedkom zasedala dvakrat po en mesec in prišla do nekaterih zaključkov, ki pa od nobene države niso bili ratificirani, dočim se je v drugih vprašanih pokazalo, da so naziranja zastopnikov raznih držav preveč različna, nego da bi se moglo priti do pozitivnih rezultatov.

10. februarja t. l. so se na vabilo rimske vlade zastopniki nasledstvenih držav sestali ponovno v Rimu, da nadaljujejo lani začeto delo. Danes je končala ta konferenca s podpisom 14 raznih konvencij in dogovorov, kateri so sklenjeni med zastopniki vseh interesiranih držav, k tem konvencijam treba pristeti še

nekatera bilateralna, katere so bile dogovorjene od države do države. To je na zunaj gotovo jako lep uspeh, kateri pa jako obledi, ako te konvencije pogledamo nekoliko bližje, kajti njihova vsebina je večinoma negativna, dokaz, da se do pozitivnih rezultatov ni moglo priti.

Konvencija o »administrativnih« dolgovih, ki so pri nas znani zlasti pod imenom »tirjalne proti bivšemu erarju« določa samo način, kako se bodo definitivno določila višina teh dolgov, pušča pa še nadalje nerešeno vprašanje, kdo jih bo plačal. Edino Italija in Avstrija sta presenetili druge države s posebno pogodbo, glasom katere bo nevtrale razsodišče razsodilo ex bono aequo in vpoštevajoč ekonomske in finančne stanje Avstrije, koliko ima Avstrija plačati italijanskim podanikom za njihove »terjalne proti bivšemu erarju.« Izgleda, da bo prišlo v doglednem času do takih ali sličnih pogodb tudi med drugimi nasledstvenimi državami in Avstrijo odnosno Ogrsko.

Konvencija o podelitvi fondov zavodov za socialno zavarovanje, konvencija o podelitvi premoženja raznih institucij in korporacij javnega prava, fondov in ustanov itd., ter konvencija o arhivih določajo samo, kako bodo sestavljene komisije, ki bodo izvršile tozadevne odredbe mirovni pogodbi in da bo vse spore, ki bi nastali ob priliki delitve reševal nevtralni sodnik.

Konvencija o penzijah bivših avstrijskih državnih uradnikov določa, da nobena država ni dolžna brigati se za upokojece, ki so postali sedaj državljani katere druge države. To pozitivno odločbo, da je vsaka država dolžna plačevati penzije umirovljencem, ki so postali njeni državljani, ni prišlo tako, da ima vsaka država po tej konvenciji v stvari pravico, da svojim državljanom, bivšim avstrijskim uradnikom, pokojnine plačuje — ali na tudi ne. Isto kar za avstrijske, velja za one avstro-ogrsko (i bosensko-hercegovinske) uradnike, ki so bili avstrijski državljani. Konvencija ne velja za uradnike onih državnih podjetij, kateri so

imeli posebne pokojninske fondove (n. pr. železniški uradniki). Tudi ne za one, ki 8. novembra 1918, se niso bili upokojevali.

Za te bi se imela nadpraviti posebna konvencija, vendar ne izgleda, da bo kdaj prišlo do take konvencije.

Začasni dogovor o penzijah državnih uradnikov, ki so bili ogrski državljani, določa samo, da bodo zainteresirane države zbrale potrebne podatke in poslale v Budimpešto svoje zastopnike, ki bodo skušali skleniti konvencijo o plačevanju penzij navedenim uradnikom.

Z vprašanjem zavarovalnih društev se peče dve konvenciji; mnoge besed malo vsebine. Končno rešitev vprašanja, kako se bodo v bodoče plačevala zavarovalne svote, prepušča bilateralnim konvencijam. Upati je, da bo mogoče v kratkem času skleniti z Avstrijo pogodbo, da se bodo penzije in zavarovane vsote plačevale v naših kronah.

Najvažnejša izmed vseh je konvencija o avstrijski poštni hranilnici in to zlasti vsled tega, ker končno urejajo razdelitev njene premoženja. Upati je, da bodo na podlagi te konvencije dobili popolno pokritje za vloge naših vlagateljev v poštni hranilnici na Dunaju.

Druga konvencija ureja način obratovanja med raznimi državami za denarne pošiljke ob času sloma. Dalja važna konvencija se tiče dvojnega obdavčenja, dočim se nekatere druge konvencije minimalno praktične vrednosti.

Na konferenci so tudi izdelali enotni načrt za konvencije o pravni pomoči, o izročevanju zločincev in o izvrševanju sodb tužih sodišč. Te konvencije bodo pomenile proti sedanjemu stanju gotovo velik napredek.

Veliko se je razpravljalo s početa konferenca o plačevanju starih kronskih dolgov, ali se je takol pokazalo, da v tem vprašanju tu ne bo mogoče priti do pozitivnih zaključkov; zlasti se je tudi videlo, da se to vprašanje sploh ne da rešiti enotno sedaj, ko ima po triletnem razvoju denar raznih držav tako različno vrednost.

Mi smo sklenili z Italijani pogodbo, s katero se obe državi zavezujejo izvršiti popis starih kronskih dolgov, ki postote med prebivalci oz.

zavodi ene in druge države. Plačevanje takih dolgov je prepovedano do daljnjega sporazuma. Sodno postopanje, zlasti izvršno se ustavlja. Izjema je napravljena samo za one naše priselence, ki so ob času konverzije krone v liro stanovali v Julijski Krajini. Ti morajo svoje stare kronske dolgeve v Julijsko Krajino plačati v lirah v razmerju 40% in imajo v istem razmerju dobiti plačane svoje tirjalne v Julijski Krajini. O vprašanju, ali se ti dolgov in tirjalne nimajo plačati v razmerju 60%, se bo sklepalo pozneje. Kadar bode ta obe državi izvršili gori navedeni popis, se bodo nadaljevala pogajanja o plačanju starih kronskih dolgov.

Istočasno z rimsko konferenco so se vršila med nami in Italijani pogajanja še o več drugih važnih gospodarskih vprašanjih, ki se tičejo samo nas in Italije. Ta pogajanja se še nadaljujejo in je upati, da se bo vsaj v nekaterih točkah prišlo do koristnih rezultatov.

Vidi se torej, da rimska konferenca ni ostala brez vsakega sadu; nekatera pereča ekonomska vprašanja so rešena, druga so vsaj načeta in predana v roke komisijam, ki jih bodo definitivno rešile. Konferenca je napravila več, nego so pričakovali pesimisti, ali i mnogo manj, nego so pričakovali njeni sklicatelji. Uspehi bi bili gotovo večji in dosegi bi se bili v mnogo krajšem času, da je konferenca zasledovala samo one cilje, ki so jih stavile mirovne pogodbe.

Ali po namenu sklicateljev je imela konferenca služiti i njegovim političnim ciljem. Vsak dan se je neštokrat pokazalo, da bi bil edino pravi sedež konference Dunaj; tam se nahajajo skoro vsi predmeti, ki se imajo deliti, tam se nahajajo vsi statistični in drugi stvarni ter vsi drugi pravni podatki. Tja bi si zastopniki vseh držav vsled centralnega položaja najlažje dobili vsak trenutek instrukcije svojih vlad. — Ali Italija je klub temu hotela, da dobi konferenca v ekscentrično ležečem, dragem Rimu, kjer razven Italije ni mogel nikdo dobiti nobenih podatkov niti nobenih instrukcij. Kadar je bilo potreba podatkov, so morale specialne komisije po iste na Dunaj, včasih na so

nekatera delegacije (poljska, romunska) morale vsled slabih vez nanje čakati po cele tedne. Ali Italija je tako kakor s portoroško tudi z rimsko konferenco hotela pokazati svetu svojo hegemonijo v velikem delu Srednje Evrope, ob srednji in spodnji Donavi in na delu balkanskega polotoka. Italija je hotela pokazati svetu, da se je z Dunaja politični centrum teh dežel preselil v Rim, ki je postal edini izvršitelj mirovni pogodbi na tem ozemlju. Vse seje rimske konference so se vršile v italijanskem ministertvu za kolonije. Ni mi znano, ali se je to zgodilo namoma ali samo slučajno. Saj je šel na zaključni seji prve sežije predsednik konference markiz Imperiali tako daleč, da je predlagal, da ima vsaka država-naslednica, ako bi s kako drugo državo-naslednico sklenila kako pogodbo o kakem predmetu, ki je na programu rimske konference, isto naznaniti predsedništvu, da bo isto (to je Italija) imelo točno evnganco o vseh sklenjenih pogodbah.

Izgleda, da je bila Italija s političnim uspehom »svoje« konference tem manj zadovoljna, čim bolj se je ista bližala svojemu koncu in da ji je bilo jako prav, da se je morala konferenca v Rimu vsled one v Genovi raziti malo prele, nego bi se to zgodilo v normalnih razmerah in ne da bi bila o nekaterih točkah postavila neza j programa, sploh razpravljala (n. pr. o ekspropiacijah, o zapuščenjskih taksah, pravni pomoči v davčnih stvareh, pravni pomoči v slučaju konkurza).

PREDKONFERENCA MALE ANTANTE.

— Genova, 8. aprila. (Izv.) Tokom današnjega dneva se sestanejo na predkonferenco zastopniki male antante. Na sestanek je pozval ministrski predsednik Češkoslovske republike dr. Beneš romunskega predsednika Bratiana, zunanlega ministra poljske republike Skirmunta in jugoslovskega zunanjega ministra dr. M. Ninčiča. Namen te konference je ugotovitev rezultatov o razgovorih in pogajanjih, ki so se vršili v Varšavi in Beogradu. Predkonferenci prisostvuje tudi član francoske delegacije kot opazovalec.

Izgubljeni smehljaj.

Pisatelji raznih narodov opozujejo svojo današnje okolico, in zanimivo je, da zapisujejo opazovanja, ki jih imamo vsi. Le zapisali jih nismo. Tako je podal oddelčni dunajski feljetonist Auernheimer svoja opazovanja pod naslovom »Izgubljeni smehljaj«. Auernheimer trdi, da se izvestna današnja mladina nič več ne smehlja in da niti ne poskuša, smehljati se. Vojna je vedno mladine odvadila smehljaja. Zato je današnja mladina večidel brez humorja, brez žive dovornosti, pristrane veselosti, nedolžne naivnosti, brez sposobnosti za odkrito navdušenje; današnja mladina je čudno črna, brez zvedavosti, brez lasnega zanimanja, a tudi brez spoštovanja, brez pietete za starejšo generacijo ter brez čustva za tradicijo. Današnja mladina ne zna biti otroška. Otročja pa menda ni bila niti v zibel. Od tod izvira prismojenost raznih modernih umetniških struj, od tod izhaja neprikrivena sovražnost mladih umetnikov napram glasbi, slikarstvu, pesništvu prednikov ter absolutna brezumnost najmlajših literarnih poljavov. »Izgubljeni smehljaj« ne označuje le današnjih javnih predavateljev, nego tudi to, kar predava, kar igra in kar piše današnja mladina. Vesela literatura se dandanes naravnost zanika. Le predlagate 20letnemu pesniku, naj napiše veseliger! Pogleda vas s pogledom baziliska, da vas obide groza! Niti v smagoslavni Franciji ne zna več pisati veselih lger; celo ondi je veseligerja žalostna ali zelo brezduhovito verela. V Nemčiji je veseligerja menda izumrla, a niti med izralci ni naraščaja za veselo stroko. Kajpada: vsak mlad umetnik

hoče biti modern, in moderno je dandanes le to, kar je resno, mračno, tragično. Zato mlada umetnost zanika in zameta vse, kar ni tragično! Če bi živeli danes Bauerfeld ali Johann Strauss, da — celo Mozart ali Raimund, bi se ne smeli smejati. Mladina bi smatrala njih smehlost za ničvredno zato, ker je vesela. Izgubljeni smehljaj je znak današnjega časa. Izgine, ko izgine posledice vojne; potem pride tudi smeh zopet do svoje veljave.

Vse to opazujemo tudi v slavski umetnosti. Čmernost, brezumnost, težkovrnost vsepoved. Jasnosti, živahne bistrosti, šegavosti nikler. Čitaj te naše moderne pesmi, povesti, gleda te naše moderne slike, kipe, poslušaj te naše moderne skladbe in — če si kolikrat stariši človek — stmiš, maeš glavo, ker ne razumeš; to se govore in pišejo, slikajo in modelirajo sami »problemi«, razmišlja le smrt, greh, mučeniki, žrtve, živi mrtveci, ubumanci. Kakor bi po nebu ne plavale več sonce, kakor bi gozd ne bil več poln cvetla in ptic, kakor bi na svetu ne bilo več ljubezni in sreče!

Prejeli smo strahno — strahno »strahno« črko: vsebina ji je modrovanje, kaj je bolje, živeti ali umreti? In pisatelji dokazuje, da je največja nesreča biti rojen ter največja bedarija živeti; namoten človek se mora obeti, če je obenem znači!

Skratka: silna duhovita, grozovito moderna črtica. In pisatelji nas je naprosili, naj črko nemudoma priobčimo v podlistku. Vprašali smo, kdo je imenitni avtor, in zvedeli, da je avtor v ženskih krilih.

Torej ženska! Naj se nam pokaže! — In prišla je, mi pa bi bili padli vznak, če

bi slučajno ne bili sedeli. Avtorica, ki pro-pagira samomer in ki zanika življenje, se roga ljubezni ter sploh ne priznava resnične sreče na svetu, je bila dekle. Pa kakšno dekle! Zdravo, rdečelice, širokopleče, še čisto nedoročilo, jedva 17letno, še s kito ne krhiti! Ko smo govorili z njo, smo videli, da je v resnici docela otroška, toda strahno — strahno! — načitana. Bere Strindberg, Tolstaja »Kreutzerjevo soneto«, Dostojevskega in pa Cankarja, kajpada. In le zgrozovito resno. Mi smo se ji smejali ter je prijazno povabil, naj se sedaj zveš čez deset let. Unamo namreč, da se bo vsaj takrat smejala tudi to moderna slovenska dekle.

Človek se lahko smehla, a je vendar lepota! — pravi Plamlet; človek pa je lahko strahno resen, a vendar brez talenta. Filozof se rad smeje, a markska tepe dela modro obrat, da bi ga smatrali za filozofa.

Univ. prof. Jan Mehraček:

Biologija plesa.

Vseobčno živostvarstvo — od najnižjih protoplazm tja do človeka — evladuje ritmu, in menda ni življenjskega pojva, v katerem bi se ne uveljavljal ritem. Ritem (rythmus) pomenja v prirodi gotov red, in je torej močno sredstvo, s katerim prihaja priroda do koordinacije, t. j. do sosenitega in prikladnega razvrščanja vseh življenjskih funkcij v edinstveno celoto.

Ritem vlada tudi v človeškem brzanju in vodi njegova premičnostne funkcije. Toda ne le človeška tela, nego tudi duša je predahnjena s ritmom.

Iz tega izvira radost nad ritmom in hrepenenje po ritmu, ki ni razvito v nobenem stvoru tako, kakor prav v človeku.

Kako je človek ritmično bitje, kažejo mnoge otroške igre, pri katerih je prav ritom najbolj bistveni del. Človek prenasa svoj ritem na okolno prirodo in ga vidi celo tam, kjer ga v isti niti ni. Gozd nam žumi ritmično, reka nam tobo v gotovem ritmu. Znano izkušnje je, da človek ne more zaigrati n. pr. na klavirju vrste povsem enakih tonov; nehoti naglašja vedno enega izmed njih ter ustvarja la aritmično vrsto ritmično.

Človek pa se v umetnosti uveljavlja ritmika kakor temeljni prvak (element). Poesništvo, godba, plesna umetnost se pezujejoje ritma v najrazličnejših formah in kombinacijah. Zdi se, da je ritom vobče najstarejši in najprvotnejši element godbe; to izhaja iz opazovanja otroškega razvoja in iz studija navad primitivnih narodov. Melodija zahteva tu višjega razvoja duševnih lastnosti nego ritem.

V plesu se seveda uveljavlja ritmika najbolj in direktno. Toda v svoji plesni umetnosti človek ni original, ker ima predhodnike v ostalem stvarstvu. Mnoge živali izvajajo raznovrstne plesse v dobi parjenja ali še rajše pred ntim. Tu vidimo primitivne gibljaje, s katerimi hoče samec razvneti samico, a nahajamo tu tudi prave plesse, zložene in pravilno se ponavljajočih stavkov. Iktratu se uveljavlja tudi krasota barv in telesnih oblik, krasota, ki je prav v tej dobi posebno izrazita.

Ze pri ribah je mogoče opazovati zasnubni ples v raznih stopnjah dovršenosti. Najznanější pa so ti pojavi pri risti, kjer sedeluje navadno tudi glas. Po pravilu se vede pri tem samica navidezno pasivno, dočim ima samec aktivno ulogo. Še pa tudi izjema, da je samec pasiven, a inicijativa izhaja od samice. Pri labodih je razmerje takol, da pleše par hkratu in sicer na poseben način. V pravilnem taktu potapljata samec in samica naenkrat glavi v vodo in jih naenkrat zopet potegata ven.

Kompliciranější plesni akti so znani pri noji in mnogih drugih stvarstvih. Kit n. pr. izvaja razna obrata, se meče strmo glavo v vodo in skače po gladini. Sraka pleše pred pravim parjenjem kombiniran ples, ki je zložen iz poklonov in raznih okretov, pri čemor se polgrava s stoblom ali kakim drugim predmetom, ki ga nekolikokrat zapored spušta iz kljuna in znova pobira. Svathena produkcija divjega potelina pa je postala prislovna.

Sveveda ne gre pri tem nikdar za zavodno počenje, nego se zasnubni plesi izvajajo po zgolj instinktnem mehanizmu. Plesni prvki se pojavljajo že pri nedorošlih mladitih, ki jih izvajajo kakor igre.

Ples pri človeku je izraz gotovega razpoloženja gotovih čutov. Plesi poznanjskih Egiptčanov v templjih, izrazito zbiranje zvezd, ali bojni plesi, ki jih urejamo še dandanes pri divjakih, so izražali in stopnjevali razpoloženje plesalca in gledalcev. Z ritmom plesa je možno — zlasti za to nadarjenim posameznikom — prestaviti se v stanje najvišje ekstaze, slično temu, čemur

Pismo iz Prage.

V Pragi, 4. aprila 1922.

Spomladansko zasedanje parlamenta se je pričelo 28. pr. m. Poslanska zbornica bo zborovala do 6. t. m. in toliko časa bo zasedal tudi senat, ki se snide še koncem aprila, da sprejme v glavnem predlogu glede zvišanja najemnine, o kateri pa doslej še ni doseženo soglasje. V prvi seji zbornice in senata ni prišlo do izjave ministrskega predsestnika o zunanji situaciji, katero so zahtevali Nemci in komunisti, češ, da je situacija nejasna. Reseno so bile samo nekatere formalnosti v glavnem glede obnove, oziroma nadarivanja dela na predlogih, ki jih je podala vlada v jesenskem zasedanju. V nadaljnjih sejah je bilo najvažnejše odobrenje angleškega posojila 10 librov šterlingov, katero predlog je sprejel tudi že senat. Dasi se vsestransko priznava, da je posojilo zlasti v podkrepitev stavbenega gibanja neizogibno potrebno, so se vendar pojavili glasovi opozicije. Bili so to Nemci, komunisti, stranka »ljudstva« in politični obrtniki. Od slednjih bi se bila opozicija najmanj pričakovala, ker je baš v interesu obrtnikov, da se gradi, ali pri nas se dela opozicija na opozicijo! V debati je angleškemu posojilu je konstatiral finančni minister Avgust Novak razveselljivo dejstvo, da izkazuje državo gospodarstvo v letu 1921. prebitok. Nadalje je bila podaljšana veljavnost zakona glede podpore v nezaposlenosti do konca tekočega leta. V debati se je predlagalo, da naj bi se podpiranje nezaposlenih preorganiziralo tako, da bi bil nezaposlenec prisiljen sprejeti vsako delo, katero mu ponudi. Odoben je bil tudi zakon o reformi pridobinskega davka in pričela se je debata o opravi vojskarnih odredb na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji, ki se bo nadaljevala ta teden. Poslanci ljudske stranke in Madžari so porabili to priliko za govora, hujšajoče proti vsemu, kar se je zgodilo od prevrata dalje.

Stalno naraščajoča predrznost nemško - madžarske irredente in slabost naše vlade proti njej, snoditlanje ob češke manjšine in trpljenje teh manjšin, vse to je spravilo obrambene narodne enote v našo republiko, da so se po dosedanem brezuspešnem stremljenju po odpravi odločile za energične korake, da si priključijo v svoje varstvo pravico pri svoji lastni vladi in se obrnejo tozadevno do vsega naroda. Sklicale so na 1. in 2. t. m. v Prago generalno zborovanje čeških manjšin, katerega se je udeležilo nad 900 zastopnikov teh manjšin. Neverjetno in v slučaju srce pretresujoče so se glasile pritožbe, ki so obenem dokazovale, da se kaže dela krivica češkim ljudem, samo da se ne stoji bližje Nemcem v nikaki reči. Ta shod je bil svetovna posebnost, kajti govorijo ni naroda, ki bi trpel, da bi pripadniki drugorodne manjšine zatirali njegove sinove. Mučno je, da mora v četrtletju letu republiko češki Slovek v svoji lastni državi klicati po pravici in se obračati na pomoč do naroda. Nad sto govornikov se je zvrstilo na predposvetovanjih 1. t. m. in vsak izmed njih je naštel vse polno pritožb in dal izrazu svojemu ogorčenju nad brezpravnostjo, katero doživljamo. Ob takem razpoloženju se je vršila v nedeljo manifestacijska skupščina, na kateri se je s silnimi in odločnimi izjavami protestiralo proti nevdržanemu sedanjemu stanju na mešanem ozemlju. Skupščina je se udeležili tudi zastopniki vlade, med njimi minister za šolstvo in narodno prosveto dr. Šrohar, ki je rekel:

»Pravi strahoc med spiritisti. V takem stanju zamaknjenosti daje oseba od sebe kar največje, vendar pa ni vse, kar je v njej, izkazuje. Iz katerih so sestavljeni vsi naši predci.«

Ples vpliva na Slovečka predvsem učiteljska. Ta stran plesa umetnosti je področje, ki se razvija v novi in novi metodami tolesne vzgoje, pri katerih se v ritmu tolesa kreira posebna ideja. Društvo pa vpliva ples tolesno in to posebno s svojim ritmom; tudi pri Slovečku se poslužuje prirode ritma kot sredstva za ohranitev roda.

Zaslužni ples med Slovečki se je pojavil že v prvih letih dohoda, v dobi parjenja. V sužnjosti živali navadno izgubljajo to pravilno letno periodičnost, očividno pod vplivom udomaćenosti. Ni brez zanimivosti, da je nekaj ališičnega opaženo tudi pri človeku. Pred nastopom pomladi imajo namreč mnogi nekulturni narodi erotične slavnosti, na katerih se silno in bujno pleše. V Avstraliji se to godi v septembru, torej v dobi, ko se začneja na tujni polohi pomladi. Naši karnevali niso nič drugega, nego ostanek prirodejših časov ljudstva.

In tako je kulturni Sloveček v svojem plesanju delež prirode kakor vsak drug stvor ter je k njej priključen s lastni okoli, daš tega ne čuti in se tega ne sveda. (Narodni Politiki.)

da je imela vlada dobro voljo ali finančna sredstva niso zadoščala za vse zahteve, objubil pa je hitro od pomoč. Toda njegove besede so bile sprejete hladno, mestoma celo z odporom. Na shodu so govorili tudi zastopniki političnih strank, med katerimi je imel vodja narodne demokracije dr. Kramář največji uspeh, ker je pojasnil, da je vraščanje čeških manjšin vraščanje češke bodočnosti. Postavil se je na širše polje svetovne politike in izvaljal, da so naše manjšine eksponent naše politike, katera mora biti dvodna: srednjeevropska ali vzhodna, t. i. slovanska. Ako bomo delali srednjeevropsko politiko, pomeni to izgradbo za naše manjšine. Njihova pozicija se more zboljšati samo, ako bomo vršili narodno in slovansko politiko. Na zborovanju se je čul tudi glas, ki je resno svaril pred izročitvijo Javotine. Skupščina je sprejela na koncu več resolucij o kulturnih, jezikovnih, gospodarskih in uradnihk vprašanjih, na narod pa je bil izdan oklic, naglašajoč neznošni pritisk na češke manjšine z nemško - madžarske irredentistične strani in pozval se je narod, da bi dokončal revolucijo z dne 28. oktobra 1918 z osvoboditvijo svojih pripadnikov na mešanem ozemlju. Začelo se naznanja, da so se narodne enote in matic združile v svobodno »Zvezo narodnih enot in matic«, da

bi tako lažje odbijale napade na narod in državo.

Znaten dogodek v umetniškem in družabnem življenju je bil koncert, ki ga je priredilo 31. m. m. v Smetanovi dvorani Občinskega doma »Jugoslovensko Kolo« v korist stradalcih Rusov ob številni udeležbi, tako da bo imela ta prireditelj moralnim jednako len finančni uspeh. Glavna zasluga za to gre ruskim in jugoslovenskim umetnikom, zlasti pa ruski pevki g. M. Varenovi in plesalki gđni. Nikolski, kateri je spremljal na klavirju g. Padaševski. Sijajno sta svojo nalogo rešila tudi dobra jugoslovenska pevca gg. N. Petrovič in R. Alanovič, ki ju je spremljal g. Pafik. Enako je bil pohvaljen tudi virtuos na gosli g. Silhavý. Med udeležniki večera, ki se je končal s plesom mladine, je bil navzoč tudi jugoslovenski poslanik dr. Vošnjak s člani legacije, generalni konzul Vučković, R. Bradanović in številni člani praške jugoslovenske kolonije, nadalje člani francoskega, angleškega in ameriškega poslanstva, predsednik narodne skupščine Tomášek, župan glavnega mesta Prage dr. Baxa, predsednik Meščanske Besede dr. Kramář, številni poslanci in senatorji, člani čekoslovaško - jugoslovenske lke itd.

I. K. S.

Državne ali priložne železnice.*

Pod gornjim naslovom izšel je dne 26. februarja t. l. v »Slov. Narod« članek, ki prihaja do zaključka, da »južne železnice poddržati nikar.«

Citajoče občinstvo je slišalo eno plat zvona, pa naj čuje še drugo plat, vprašanje o poddržitvi juž. železnice pa puščamo popolnoma ob strani, to bodo reševali drugi faktorji.

Članek je ugotovil, da je promet na juž. žel. vzoren, na državni pa da nikakor ne gre. To je deloma resnica, ali le deloma. Res je namreč, da je promet na progah juž. žel. v Sloveniji boljši, nego na progah drž. železnice v Hrvaški in Slavoniji. Popolnoma pa je zamaščen, da ni promet na državnih progah v Sloveniji nič slabši nego na južni železnici, in da promet na progah juž. železnice v Hrvaški ni nič boljši od prometa na drž. progah Hrvaške, oziroma, da je promet na juž. železnici v Hrvaški veliko slabši nego na drž. progah v Sloveniji.

Da bo slika še jasnejša, hočemo navesti razloge, zakaj da je promet na južni železnici deloma boljši nego na drž. železnici.

Za časa avstro - ogradskega režima smo imeli Slovenci pri železnici velike voč pravie nego so jih imeli Hrvaši. Slovenci smo imeli pri drž. železnici toliko uradništva, da smo mogli od prevratu takoj zasesti vse naše proge v Sloveniji, ustanoviti lastno ravnanje, in v Ljubljani, in še nam je preostalo nekaj uradnikov, ki so odšli na Hrvaško. Juž. železnica pa je bila v tem oziru še celo na boljem. Ne samo da je zasedla vse svoje proge in ustanovila lastno ravnanje v Ljubljani, marveč preostalo ji je toliko uradnikov, da je zasedla z njim mesta, kamor spadajo poduradniki, blaginjarke itd., kar hočemo pozneje dokazati. Na progah ogrskih (Mav) železnice pa so bili hrvaški uradniki bele vrane. Narodno višje v Zagrebu je bilo primorano pridržati Madžare celo na vodilnih mestih ter dovoliti, da se do meseca maja 1919 uradovalo po vseh hrvaško-slovanskih progah v madžarskem jeziku, ker bi bilo v nasprotju s pravico moralo popolnoma obustaviti promet. V koliko pa so odšli Madžari ob prevratu ali pozneje, pobrali so vse zapiske, uničili knjige, razmetali vse arhive in odpeljali material. Izvezbano osebje je odšlo, ostalo je od Madžarov samo nekaj brezdomincev, (madžarski Židje) ki pa se niso ali bi se ne smeli uporabljati na vodilnih mestih, in mala kopica hrvaških uradnikov, ki so po veliki večini bili preje vedno na podrejenih mestih. In iz teh ljudi se je moralo sestaviti v Zagrebu ravnanje za proge, ki so obsegale približno 3000 km; zasesti pa se je moralo postaje, karilnice in inš. sekcije, delavnice itd. Seveda se je v vse naglico sprejelo v službo novo uradništvo in nižje uslužbenstvo, ali kaj početi s početniki? Sicer pa je znano, da se je oni čas ne samo pri železnici nego tudi drugje, kjer je to zahtevala nujna potreba, sprejemal vsakevrsten material brez oziroma na kvalifikacijo, predizobrazbo in preteklost. Posledice tega se čutijo še danes. Zato je že dolgo trajalo, dokler niso imele jugoslovanske državne železnice dovolj kvalificiranega in strokovno izobražena.

* V januarja in februarja smo opetovano razpravljali o naših železnicih in o železniškem prometu. V teh člankih smo objektivno naslikali obupno razmere, ki vladajo na progah naših drž. železnice, razložili, kaj je nakrivilo naraščajoči nered in kake na teh železnicih, ter pokazali tudi na sredstva, kako bi se dalo temu slu odpraviti. V sedanjem svojem članku smo primerjali promet na progah državne in južne železnice ter prišli do zaključka, da smo lahko Slovenci veseli, da imamo v Ljubljani obratno ravnanje južne železnice. Na ta članek se nanabla dopis iz Zagreba, ki ga priobčujemo, dočim pušča vse izvajanja v prejšnjih člankih brez odgovora. Uredništvo.

nega uradništva, poduradništva in uslužbenstva.

Strojev je bilo malo, še ti pa so bili po večini pokvarjeni, vagoni razbiti. Vse to se je prej popravljalo v Budimpešti, od katere smo bili po prevratu odrezani. V domačih delavnicah nikakega materiala, nikakega strokovno izobraženega osebja, nikakega voditeljev, v karilnicah isto, inženerske sekcije brez inženierjev, postaje in skladišča brez potrebnega materiala, brez tiskovin, brez izvežbanega osebja, povsod sami voženiki. V takem položaju je prevzel inž. Franči vodstvo ravnateljstva in pod takimi razmerami smo začeli delovati Slovenci, ki nas je poklicalo ministrstvo zaobražja proti volji Hrvatov in Madžarov na Hrvaško, da pomagamo vzpostavljati red. V avgustu 1919. so počeli prihajati prvi Slovenci na Hrvaško, masa pa je prišla pričetkom decembra 1919. po razpustu ravnateljstva drž. železnice v Ljubljani. In od onega časa se je jelo obračati na bolje. Kak kaos je vladal od oktobra 1918. in do konca leta 1919, znano je le onim, ki so to videli. Naj omenim le par slučaje: V decembru 1919. se je našel na neki postaji vagon, poln ekstrasit, ki je stal tam že pet mesecev, ne da bi kdo vedel znanj. Na isti postaji smo našli v istem času tudi več vagonov koruze in pšenice, ki so stali tam že po dva, tri in več mesecev in so bili že popolnoma ozeleneli. Tovorni vlaki so čakali po 24 ur na stroji, ki se ni mogel pripraviti, ker ni bilo niti pošilke premoga. Na vsak voz smo čakali kakor umirajoči na rešilna zdravila. Radi pomanjkanja vseh pomožnih sredstev in sposobnega osebja se je vršila služba zelo površno, vodili se niso skoro nikakoli zapiski, tako da je račevanje reklamacij iz one dobe popolnoma nerazumljivo. Bila je na hr. slav. progah prava anarhija, posebno do maja 1919.

Da južna železnica ni poznala pomanjkanja strojev, vagonov in osebja, a pomanjkanje premoga le v mali meri, je dobro znano. Še celo državne proge v Sloveniji vsega tega ne poznajo, pa je promet tam redel, ker ima kakor južna železnica skoraj samo stari, predvojni, dobro izvežbani personal. Kakor Slovenci pomagamo Hrvatom s stroji in osebjem, tako bi tudi južna železnica lahko odstopila (?) Uredništvo.) precejšno število strojev in veliko število uradnikov in poduradnikov in bi bila še vedno veliko na boljem, nego so državne železnice na Hrvaškem in v Slavoniji. Par zanimivih dokazov, kake daleč smo že za južne železnice glede osebja.

Največji promet na južni železnici imajo gotovo postaje Ljubljana gl. kol., Maribor gl. kol. in Zagreb juž. kol. na državnih progah pa Zagreb drž. kol. Ob normalnem prometu ima Zagreb drž. kol. dnevno 80, Maribor pa komaj 60 vlakov. Ako izrazimo skupni vlakovni in komercialni promet postaje Zagreb d. k. za enoto (100%), imata postaji Ljubljana in Maribor približno 70%. Zagreb pa približno 85% tega prometa. Uradnikov pa imajo imenovane postaje: Zagreb drž. kol. 25, Ljubljana približno 70, Maribor preko 70, Zagreb juž. kol. 30. Torej v primeru s prometom štirikrat toliko kakor Zagreb drž. kol. Približno enako razmerje je tudi v centralah juž. in drž. železnice. Ni torej čudno, če so poedinai uradniki pri državnih železnicih pa to v centrali kakor tudi pri ekakutivni tako preobloženi, da ne morejo pri največji marljivosti biti kos svoji nalogi. Iz tega se vidi, kakšno izobilje uradništva vlada na juž. železnici, a kako pomanjkanje na drž. železnici.

V Zagrebu drž. kol. je sistemističnih 83 uradniških mest, ali radi pomanjkanja uradnikov je 13 mest zasodeno s poduradniki. Pri juž. železnici pa je ravno nasprotno in se poduradnika mesta zasodena s uradniki. Postojne predstojništvo v Ljubljani gl. kol. obstoji iz 12 uradnikov in 9 poduradnikov. V Mariboru iz 8 uradnikov in 7 poduradnikov, v Zagrebu drž. kol. pa samo iz 4 uradnikov in 3 poduradnikov. V carin-

skem uradu v Ljubljani sedijo 4, v Mariboru 8 uradnikov, v Zagrebu drž. kol. pa samo 1 uradnik. Tajniki načelnikov imenovanih postaj juž. žel. so višji revidenti in revidenti, ter so njim še drugi uradniki dodeljeni. Tajnik načelnika, v Zagrebu drž. kol. pa je poduradnik. V Mariboru vodi ekshibitni dnevnik pristav, v Ljubljani celo višji revident, v Zagrebu drž. kol. pa dnevničar. V Ljubljani gl. kol. nadzoruje vozovno službo višji revident, a njemu je dodeljen revident. V Zagrebu drž. k. vodi službo mlad asistent. Materialno skladišče vodi v Ljubljani revident, v Zagrebu drž. kol. pa poduradnik. Blagajne in računstva, katere so vodili prej ob veliko manjšem prometu višji uradniki, vodi v Zagrebu drž. kol. sedaj poduradniki in celo poduradniški pripravniki. Kurilnica v Mariboru, ki je manjša od zagrebske, ima 1 inženirja, 2 višja revidenta, 5 revidentov, 1 pristava, 7 asistentov in 2 pripravnika, torej skupaj 18 uradnikov, dočim ima zagrebska karilnica 1 vodjo in 2 uradnika. Dočim se v centrali obratnega ravnateljstva juž. žel. v Ljubljani za masinsko in delavniško službo 3 inženirji, ima ravnateljstvo drž. žel. v Zagrebu za isto službo samo 2 inženirja. Za progovdrževalno službo ima južna železnica v centrali 12 inženirjev, a Zagrebsko ravnateljstvo 13 inženirjev. In vendar upravlja zagrebska direkcija 2.636 km prog, obratno ravnateljstvo v Ljubljani pa samo 734 km. Pri stavnem oddelku v Ljubljani je nastavljenih 45 inženirjev, dočim ima vsa teritorij zagrebskega ravnateljstva približno samo toliko inženirjev. Še celo male postaje južne železnice zasodene so po večini po revidentu ali višjem revidentu kot načelniku ter dvema uradnikoma, dočim so postaje na Hrvaškem zasodene po dveh poduradnikih. Celotno za rokvanje bloka je nekje pri južni železnici nameščen uradnik. Inšpektorjev, ter višjih in centralnih inšpektorjev ima južna železnica lepo število, dočim je pri občirnem zagrebskem ravnateljstvu le malo inšpektorjev, par višjih in niti enega centralnega inšpektorja. Avanzma je pri južni železnici z dovoljenjem njihovega generalnega ravnateljstva na Dunaju nad vse ugoden, dočim državni železniciari ne vemo več, kaj je to — avanzma. Zato pa je tudi uradnik drž. žel. v večini po 10 in še več let za tovarišem pri južni železnici. Ni torej čudno, če je pri južni železnici tudi več zanimanja za službo in pri posedinih zato mogoče tudi več uspeha.

Toda vkljub tej razkošnosti v uradništvom — alično je seveda tudi z ostalim osebjem — ni promet na juž. železnici ravno tako sijajen kakor se ga slika.

Da promet na progah zagrebskega ravnateljstva ne gre tako, kakor bi bilo želeži, ni torej kriva nesposobnost vodilnih krogov niti ne brezbržnost ali celo malomarnost podrejenega uradništva in delavstva, kakor nam to očita članek. Dajte nam strojev, vagonov in premoga in videli boste, da poide pri nas prav tako dobro, ako ne celo bolje, kot pri juž. železnici. Radi pomanjkanja strojev zastaja blagovni promet, prami kakor tudi naloženi vagoni se ne morejo s potrebno hitrostjo odnrmitti in radi tako nastalega pomanjkanja vovov ne more zagrebsko ravnateljstvo kriti niti četrtine narodil. Ako bi ne drž. žel. imela potrebna prometna sredstva, bila bi gotovo aktivna, kar juž. železnica ni, posebno ker tako razkošno gospodari s osebjem. Ako tej razkošnosti ugovarja nadzorni odbor južne železnice, ki obstoji iz uradnikov zagrebskega ravnateljstva, gotovo nima namena upravi juž. železnice s tem aktovariti, temveč ji želi le večjega uspeha. Radi tega je tudi ta odbor ob raznih prilikah priporočal obratnemu ravnateljstvu v Ljubljani večjo varnost, vršenje točnejšega nadzora nad upravljanjem ekakutivnih službenih mest, svetovai, da se zviša najemnina za kolodvorske restavracije, ki je še vedno ista kot pred vojno, torej samo stvrti, ki bi bile upravi juž. žel. samo v materialno korist. Ako pa se je izrekel proti gradbi novih postajnih poslopij v raznih postajah, ugovarjal je samo načrtu in proračunu, ne pa principu.

K zaključku še nekaj! Dasi ravno ni namen tega članka jemati v zaščito ravnateljstva Franica, ki je z besedami: »nesposobnost vodilnih krogov« v prvi vrsti tagiran, morame vendar pribiti, da je prav ta ravnatelj v onih težkih dneh, ko se je zdelo, da vse razpada, odločno korakal po zaščrtani poti, ter s dveletnim vstrajnim in smotrenim delom ne samo preprečil razpad, temveč smele trdim — premagal tudi že vse krize. Da pa ni imel zaželenih uspehov, krivo so razdrapane politične razmere in pa dejstvo, da ni našel v Beogradu pravega razumevanja.

RAZMEJITEV Z MADŽARSKO.
— Subotica, 7. aprila (Izv.) Meestna občina je smoti priredila na šest medzavenski razmejitveni komisiji banket. Komisija je danes odpravila v Beograd. Razmejitvena dela med Madžarske in našo državo ugodno napredujejo. V vseh spornih vprašanjih je prišlo do sporazuma.

SENZACIONALNA ARETACIJA ZAVODNICE RIEDL.
— Dunaj, 7. aprila (Izv.) Policia je včeraj aretirala prosilno, že pred 13 leti radi zavodništva v senzacijskem procesu obsojena madams Riedl. Sedaj je imela trino shajališče, kamor so po večini zahajali razni milijonarji — valutni spekulantji. Za kratek čas je bilo plačati 100.000 K.

Gospodarstvo.

ZELEZNICA DONAVA-JADRAN.

Vprašanje železniške zveze Beograda z Jadranskim morjem stopa, kakor vse kaže, v odločni štadij. Ameriško društvo »Foundation Company« je namreč pripravljeno izgraditi jadransko progo tako, da bi eno krilo vodilo v pristanišče srednje Dalmacije, drugo pa v južni del našega Primorja. Stavilo je v tem pogledu in predmetu ponudbo naši vladi, ki jo je vzela v resen pretres. Omenjeni dve glavni progji bi bili zvezani po stranskih progah z obstoječimi glavnimi progami naše države. Društvo računa, da bi stroški za izvedbo tega načrta znašali skupno 280 milijonov dolarjev (okoli 80 milijard kron po današnjem kursu). Eden glavnih pogojev, ki jih stavi društvo, je pravica eksplotacije od nje izgrajenih naprav za dobo 80 let. Od države ne zahteva društvo nikakih denarnih obvez, ne garancije za obrestovanje obligacij in tudi ne kilometrne garancije. Pač pa ponuja nadvse ugodne pogoje naši državi. Da bi imela ona tedaj, ko bodo njene finance popravljene, pravico odkupa železnice in sploh vsega, kar je društvo zgradilo.

Dolgost glavnih in postranskih prog bi znašala okoli 1400 km, in se imajo proge zgraditi s pojačeno gorjlo konstrukcijo, objekti in stavbami, tako da bi se mogel vršiti promet s pomočjo lokomotiv ameriškega tipa s pritiskom na osovino do 30 ton, z vozniške težke kompozicije in z vagoni velike prostornine. Kakor se vidi na mah, so načrti ogromne važnosti ter osnovani v dimenzijah pristnega ameriškega podjetja in uprav ameriške podjetnosti. Društvo »Foundation Company« je resno prvotno ameriško podjetje, ki nudi vso finančno in tehnično garancijo, in ki je že izvršilo ter še izvršuje ogromna dela v Ameriki, Meksiku, Franciji in Angliji (mostove, železniške proge, podzemske železnice, pristanišča, dokle, t. i. delavnice za gradnje brodov itd.). V službi ima nad 100 najboljših ameriških inženierjev. V poslednji zvezi z njim svoji pet najvažnejših industrijskih podjetij Zedinjenih ameriških držav, ki so vložila v njegov posel 200 milijonov dolarjev. Zanimivo za nas je dejstvo, da je instalacija tega društva v Meksiku za črpanje nafte — v to podjetje je društvo vložilo 10 milijonov dolarjev — vodil inženier Soteler, rojen v Pančevu.

Sprito kvalitete tega podjetja ni dvoma, da mora naša država sprejeti z obema enakoma slajno ponudbo za zgradbo omenjenih železniških prog in s temi zvezanih naprav, saj bi jih mi s lastnimi sredstvi ne mogli izvesti v dobi mnogoterih desetletij. Strah pred tujim kapitalom ne sme igrati v tem slučaju nikake uloge, če gre za kapital, ki nima namena potisniti nas v politično suženjstvo. Nasprotno, ako bo Amerika udeležena s tako ogromnim kapitalom, naloženim v naši državi, mora imeti res velik interes na tem, da naša država gospodarstvo provcita ter nas mora, če potreba, tudi v političnih vprašanjih v lastnem interesu braniti proti eventualnim našim nepristellenn. Razen tega bo velik del investiranega kapitala služil plačilu domačih delavskih moči in domačih davčev v blagu. In to zopet bo ugodno vplivalo na našo plačilno bilanco in na našo valuto. Sicer pa bomo imeli pravico odkupiti vse naprave takol, ko pridemo v položaj to storiti, kakor smo agoraj omenili.

Ker projektirana železnica ne bo vezala le Beograda z Jadranskim morjem, ampak po najkrajši poti tudi južno Rusijo, to žitno-ko Eropo z zapadnimi evropskimi državami, je zamašena njena rentabilnost z ozirom na internacionalni promet. To pa pomenja doček inozemskih plačilnih sredstev za našo državo in s tem gotovo izboljšanje naše plačilne bilance in naše valute. Glavna korist finančiranja jadranske železnice po ameriškem kapitalu na se nam obljublja v tem, da jo lahko odkupimo, kadar se naša valuta zboljša, v dolarjih, ki bodo razmeroma cenejši nego so danes. Ako bi železnico zgradili z domačim kapitalom in ako bi našo narodno gospodarstvo tudi zmoglo vse te izdatke, bi vendar enaka vsota dolgo četevala naše državno gospodarstvo.

Nekateri liči širilo vesti, da se predstavniki različnih političnih strlbiških grup v naši skupščini zavzemajo za gradbo prog v smeri Beograd-Višegrad-Boka Kotorska. Mi te tesnoprčnosti ne moremo verjeti. Proge, ki se imajo graditi, morajo biti zgrajene tako, da se ustrezje trgovskim in strateškim ozirom in interesom države. Boka Kotorska ne more biti istočasno volna ter glavna trgovinska luka na Jadransu. Eno izključuje drugo. Vrhu tega bi proga, ki bi vodjevala le Boko in ne tudi srednje Dalmacije, oteževala vertikalne zveze s severnimi in zapadnimi deli naše države. Takta proga bi ne bila nikdar tako aktivna, kakor bi bile proge, predlagane od ameriškega društva. Sicer smo pa prepričani, da interes ameriških podjetnikov sam prepreči, da bi se gradila železnica po plemenitih in ne po gospodarskih željah in potrebah.

O POMLADANSKI VELESEJMSKIH PRIREDITVAH V PRAHI IN NA DUNAJU.

Dolgotraina svetovna volna je skoraj docela uničila industrijo in trgovino ne samo v prizadetih državah, temveč v vsotini Evropi. Skodovala pa je tudi razvulo svetovno industrijo in trgovino. Stoletja se je morala razvijati internacionalna trgovina, da je dosegla predvojni višek. S kolikim trdom in s kako ogromnimi žrtvami so prišle posamezne države do internacionalnih trgovskih stikov! Velika trgovinska podjetja so pošiljala svoje zastopnike, potnike in agente križem sveta, da ponudilo tujem kupcu svoje blago, da sklenelo dolgotrajne priateljske trgovske zveze in da eventualno nakupilo tuje blago, ki ga domača država ne producira. Tovarnar in eksporter sta ponujala svoje blago potom svojega potnika ne samo inozemskemu veletrgovcu, marveč tudi malemu trgovcu in direktno konsumentu. Na ta način se je dvignil eksport hiperprodukt-

cije in se je uvažalo blago, katero se v do-
druži državi ni samoglo rentabilno produ-
cirati.

Svetovna vojna je prekinila in uničila
prejšnje trgovske zveze. Tovarne in vele-
trgovci so se začeli takol truditi, da inter-
nacionalne zveze zopet obnovijo in so v ta
namen pošiljale svoje zastopnike in potnike
v inozemstvo. Toda kmalu se je izkazalo, da
to ni več mogoče. Potovanje je postalo silno
drago, slabo ter oteženo po raznih za-
prekah v carinskem poslovanju in izdajanju
potnih listov. Zlasti podvalutarnim državam
je danes sploh nemogoče, pošiljati svoje
potnike v inozemstvo.

Industrija je morala te zapreke na vsak
način odstraniti in si je pomagala s obno-
vitvijo srednjeveškega sistema, s priredit-
vami velikih mednarodnih vzorčnih sej-
mov. Vselejmi so po končani vojni po-
gnali iz tal kot gobe po dežju, danes imajo
že vsi važnejši industrijski in trgovski cen-
tri posameznih držav svoje velesejme.

Praga, trgovski in industrijski center
češkoslovaške republike, je priredila marca
svoj četrti mednarodni velesejmi. Vsipko
velikega eksporta so prišli v poštve v prvi
vrsti domači razstavljalci. In pri tej pri-
liki se je zopet pokazal izredni organizator-
ski talent naših bratov Čehov. Prireditelj
je zadnje točke brezhibno funkcionirala.
Morda se je pričakovalo še večjega uspeha
pri sklepanju kupčij na sejmšču. Sedanja
velika kriza v češkoslovaškem narodnem
gospodarstvu je seveda tudi pri tem igrala
svojo vlogo. Kurz češke krome se je dvig-
nil, kakor znano, z veliko brzino in po-
četev blaga mu ni mogla v enakem razmer-
ju in tempu slediti. Na ta način so cene
posameznih produktov že prekoračile sve-
tovalno pariteto in oplašile kupca. Vendar so
se pa v nekaterih branah sklenile zelo
velike kupčije in so bili zlasti zainteresirani
zastopniki nordijskih importnih firm: Sved-
ske, Norveške, Danske, Holandske, katere
je bilo na sejmšču slišati izredno veliko. Če-
škoslovaška z izjemno kvaliteto svojih pro-
duktov tekmuje brez vse skrbi in z lahkoto
na svetovnem trgu. Treba ji pač prestat
sedanjo nemajhno valutarno krizo. Cene se
morajo znižati. To se zgodi le, če se poče-
nijo surovine. Pri tem je prireditelj delavce,
kateri se bo moral zadovoljiti z veliko
manjšo mezdjo, in je tedaj tudi prizadet od
te krize.

Ze pa se opaža, da organizacije češko-
slovaških delavstva ne upoštevajo no-
vizebnih težav te velike valute in gospo-
darstvene krize. Lahko še pride tedaj do
splošnega štrajka. Posledice takega štrajka
bodo velikanske, in češkoslovaška industrija
jih dolgo časa ne bo mogla preboleti. Ze danes
vlada v nekaterih industrijskih panogah
produkcije popolna stagnacija, tako da fa-
brikant ob priliki velesejmja ni mogel niti
prevzeti normalnih naročil.

Splošno se je opazilo, da so se semnja
udeleženci producenti, kateri so že vnaprej
vedeli, da dosežejo zadovoljiv uspeh. Vele-
val pa jim je narodni ponos dvigniti domači
velesemnji in pokazati tujemu obiskovalcu,
kaj vse že premore na industrijskem polju
mlada češka država.

Na velesejmjskih prireditvah je zelo za-
interesirana tudi vlada in posebno še mesto
Praga. Razumljiva je torej njihova pomoč
sejmškemu odboru, ker s tem mesto in drža-
va koristita v prvi vrsti sami sebi.

V splošnem je bil uspeh zadovoljiv in
se bodo velesejmjske prireditve v prihodnje
povpele še na višji razvitek, zlasti ker si
namerava sejmski odbor zgraditi svoje
lastno večje sejmšče. Staro dosejdanje ni
zadostovalo obilici priljubljenih interesen-
tov.

Tudi za našo ljubljansko sejmško prire-
ditve je bilo zanimanje zelo veliko, ker si
hočejo Čehi kot razstavljalci zagotoviti
trajne trgovske zveze z Jugoslavijo. Imajo
mno priložnost veliki poset in lepo
udeležbo bratske nam Češkoslovaške.

Ob praškem velesejmju se je vršila v
Pragi tudi češkoslovaško-jugoslovanska
trgovska anketa, katere cilj je bil zblizati
medsebojno češkoslovaško in jugoslovansko
industrijo in trgovino potom ožjih
iskrenih trgovskih zvez. Le-ta anketa men-
da ni dosegla svojega namena. Upajmo pa,
da se vsaj dober začetek, vključ temu, da
so je žele pritožbe.

Cim se je zaključil praški velesejmi,
se je že otvoril dunajski, in tudi ni slabo
uspeh. Opazilo se je pač, da je Nemška
Avstrija skoraj že prodana in ji primanjkuje
industriji potrebnih surovin. Sila sejmšča
je napravila name slabši vtis nego v Pragi,
ker leži semen raztresen po vsem mestu in
ni moči dobiti celotnega vtisa. Posamezne
izložbe so bile krasno opremljene. Pri-
manjkovalo je strojne industrije. V usneni
konfekciji, bijuteriji, galanteriji, takozvani
»dunajski umetnosti«, pa se je izkazal Du-
naj, da še vedno dominira. Kupčija je bila
živahna, katere so se pa večinoma udeležili
kupci držav z zdravlo valuto. Nemška Av-
strija polagoma propada tudi kot industrijska
država zaradi pomanjkanja surovin.
Dunaj pa ostane Dunaj in pomembno me-
sto tranzitne trgovine, ker leži pač v
središču evropskih železniških zvez.

Pomen velesejmjskih prireditve za Ju-
goslavijo je videlo tudi pri nas nekaj raz-
umnih mož, zastopnikov industrije, trgovine
in bank v Ljubljani. Niso se ustrašili ve-
likih materialnih žrtve, marveč prekoračili
vsa jim stavljenja ovire in zapreke in prire-
dili meseca septembra prošlega leta prvi se-
menji v Jugoslaviji. Veliki moralni uspeh
jim je razpustil in nagradil vse njihove
trud. Pozastavljali so bili s sklenjenimi
kupčijami zadovoljni. Kupcu pa so se
ponudile vse mogoče ugodnosti. Videli je
na skupnem prostoru vse najboljšje blago,
katero je danes sploh mogoče dobiti. Prora-
čunal je lahko cene in sklenil trajne trgo-
vske zveze z dobrihmi tvrdkami. Velikanski
pomen velesejmjskih prireditve za Jugosla-
vijo z narodno-gospodarskega stališča je
izven vsakega dvoma. Mestu Ljubljani se
priporoča do velikega moralnega in gmo-
nega uspeha. Velike važnosti pa je tudi za
državo samo, ker se dvigne industrija in tr-
govina na nepričakovani višek. Vse države
in vna mesta, kjer se prirejajo velesejmi,
upoštevajo velikanske lastne koristi in za-
redni takimi prireditvami, bodisi gmo-
dalno, tudi z velikim veseljem pomagajo.
Priznavam, da je za nekatere naših
tvrdki brez koristi, če razstavijo svoje pro-
dukte. So pa s obilnimi udeležba
prezaposlene. Vendar pa tudi njim udeležba
na razstavi velja čut narodnega ponosa in
zvest dolžnosti, da uspe naša prireditelj
kolikor mogoče silajno in da pokažejo zla-
sti tujcu, kaj vse že premoremo na polju
industrije in obrti.

Da premagamo težkoče in ovire povol-
nih časov in da dospemo do višjega blago-
stanja, je treba dela. In velesejmjske prire-
ditve pripomorejo do dela mladostne vsem
slojtem našega ljudstva. Slovenija mora
iskati svoj spas v razvoju industrije in
obrti. Industrializacija budi glesno našemu
delu in stremljenju. V tem znamenju želimo
vsem poklicanim in postrvovalnim selmar-
jem obilo poguma, obilo energije in kar
največ — bogatega uspeha.

— g Ljubljanski trg. Mesni trg je pri-
de praznikov močno založen. Prekajeni iz-
delki so se pojavili v večji množini na trgu.
Kvaliteta izdelkov manjših mesarjev se je v
očigledno večje konkurenci vidno zboljšala.
Cena šunki na mesarskih stojnicah 110 K kg.
vrhniški pavillon 120 K, mariborska šunka
140 K; prekajeni meso ostalih delov I. vrste
96 K, II. 90 K. Goveje meso boljših vrst
52 do 64 K; kvaliteta cenil še vedno ne
odgovarja. Meso slabše vrste 44 do 48 K.
Telečje meso 50 K kg. Svinjsko meso I. vr-
ste 70, II. 66 K. Slanina trbušna 84 do 86 K,
riba in salo 86 do 88 K, mast 90 do 100 K,
po kvaliteti. Kostrnjak kg 30 K, jagnje 40 K,
kozličevina 50 K. Perutnine je na trgu malo;
kokoši 90 do 140 K po težji, raca 120 do
140 K. — Za veliki teden le preskrbite
za zadostno množino rib. Ribe se bodo pro-
dajale v sredo dopoldne na ribjem trgu in
na Vodnikovem trgu, v četrtek cel dan ter v
petek cel dan. — Z zelenjavo le trž obilno
založen. Cene so se nekoliko znižale, a
vzlic temu bi bila potrebna konkurenca od
strani katerega večja vrtnarskega zavoda.

— Jalc je na trgu zadostno, kos 4 K. Cena
za surovo mleko 10 K liter, za pastirizirano
11 K, surovo maslo 140 K, čajno 180 K. —
Cena moki bazirajo na ceni 26 za št. 0. —
S sadjem je trg dobro založen. Ema oranža
8 do 10 K, Rimona 2 do 3 K, orehi 46 K,
luščeni 160 K, jabolka 24 do 32 K po kva-
liteti.

— Delegacija ministrstva finance v Ljub-
ljani objavlja uradno: Ker se predpisi o po-
biranju takse na vozila iz tar. postavke 100,
zakona o takсах na pristojbinah, še vedno
neenako in pogrešno razlagajo, se pojasnju-
je sledeče: Tarifa postavka 100 takse tar-
ife predvideva dve vrsti takse, in sicer: a)
takse za prijava, da ima kdo avtomobile,
filakarske vozove, vozove na vzmeteh (fe-
drih) in biciklje in b) letno takso za osebo
uporabo avtomobilov in filakarskih voz. —
Vsake takse prosti so: a) vsi vozovi, ki niso
na vzmeteh (fedrih); izvzemli vozila, ki jih
omenja točka 20. člena 49. taksnega in pr-
stojbinskega pravilnika (glej pa spodaj pod
IV), b) vozovi na vzmeteh (kolesih), za-
pravljalci i. sl.) in navadni dvokolesni vo-
zovi (na vzmeteh za konjsko vprego), ako
jih uporabljajo lastniki kjerkoli redoma tu-
di za prevažanje lastnih poljskih pridelkov;
c) vozila pod b), ki so popolnoma nerabilni;
d) mrtvaška vozila pogrebni podjetji;
e) vozila, ki služijo izključno za prevažanje
materijala, oseb in orodja za gašenje po-
žara; f) vozila, ki so posebej urejena za
prevažanje sodavice; g) v točki 21. člena
49. pravilnika. — Prilavna taksa se pla-
čuje za vsa vozila, navedena v tarifni po-
stavki 100 taksnega zakona, ki niso po I. ta-
kse prosta, torej tudi za takozvane kolestle,
zapravilniške i. sl., kolikor niso po I. b) takse
prosti. — Letna taksa se plačuje 1. za avto-
mobile in 2. za filakarske vozove. ki se upo-
rabljajo zgolj za osebno potrebo. Letna
taksa se ne plačuje za a) v čenu 49. točke
3. taksnega in pristojbinskega pravilnika
navedena vozila; b) za čisto tovarne avto-
mobile v vseh obratih, ako se s njimi pre-
važalo le tovari; c) za vozila podjetnikov,
ki pogodbeno prevažajo pošto in potnike.

— Taksi po 2 Din za prijavo in
taksi po 5 Din za dovolilo so zavezana vo-
zila na vzmeteh, ki se uporabljajo tudi ali
izključno za prevažanje lastnih poljskih pr-
idelkov in ostala vozila, ki niso navedena v
tarifni postavki 100 same tedaj, ako se
morajo po policijskih predpisih prijavljati in
se mora dobiti posebno dovolilo za obračun-
vanja ali uporabe in ako ni v področju po-
edinih oblastev predvidena večja taksa. Kjer
do sedaj v Sloveniji ni takih policijskih
predpisov, odneda obe taksi popolnoma. Z
ozrom na to je deleracija ministrstva financ
odredila: 1. Vsa vozila, ki po teh poljskih
niso vsake takse prosta, in še niso bila do
sedaj prilavljena, ker so se smatrala po
dosežanih navodilih za takse prosta, se mo-
rajo prijaviti najkasneje do 20. aprila 1922.
oh plačilo prilavne takse. 2. Do ravnoteža
rka se mora dnesti prilavna taksa za vsa
vozila, ki so bila sicer prilavljena, a se je
plačilo prilavne takse odložilo radi dvomov
o taksi obveznosti do nadaljne odredbe.
3. Do ravnoteža rka se mora v primerih I.
in 2. plačati letna taksa, ako ji podlega vo-
zila ne zakon. določbah. 4. Ako kaka stranka
vzlic tem poljskim neopravičeno ugovar-
ja taksi obveznosti, jo omeni, tak ugovor
nima odločilne moči, pač pa ima stranka
pravico, prositi za povračilo po njenem

mesecu neomoljeno pobrane takse po čle-
nu 133. taksnega in pristojbinskega pravi-
lnika. Občinstvo in občinski uradi se v ogle-
nem opozarjajo na razglas finančne delega-
cije šte. B II 5/71 iz leta 1922, v najkraj-
šem času v Uradnem listu in bo vseboval
tudi nekatere važne izpremebe kar se tiče
poslovanja občinskih uradov glede prijav.

Kultura.

REPERTOIR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Sobota, 8. aprila: »Namisljeni bolnik. Izv.
Nedelja, 9. aprila: »Anatoli. Izven.
Ponedeljek, 10. aprila: »Namisljeni bolnik.

Red B.

Torek, 11. aprila: Zaprti.
Sreda, 12. aprila: »Anatoli. Red A.
Četrtek, 13. aprila: Zaprti.
Petek, 14. aprila: Zaprti.

Opera.

Sobota, 8. aprila: »Balaja. Red E.
Nedelja, 9. aprila: »Hoffmannove prip-
ovedke. Izven.
Ponedeljek, 10. aprila: Zaprti.

Torek, 11. aprila: »Gostovanje ge. Vesel-
Pola iz Zagreba. »Hoffmannove prip-
ovedke. Red A.

Sreda, 12. aprila: »Luiza. Red D.
Četrtek, 13. aprila: Zaprti.
Petek, 14. aprila: Zaprti.

* * *

Govekar Fran: Svitanje. Roman. Na-
stala Narodna Hskarna, založila Zvezna
Hskarna v Ljubljani. 541 strani. Cena bro-
širani knjigi 20 Din. Cena vezani knjigi
25 Din. Govekarjev roman je zalej iz ene
največjih dob svetovne zgodovine: fran-
ciska velika revolucija je razširila ideje
svobode preko vse Evrope. Zarki demo-
kratizma so dosegli tudi naš, takrat še ne-
zavedni narod slovenski. Tedaj se je za-
čelo svitanje naše kulture; zapel je prvi
naš pesnik, Valentin Vodnik, ki ga je vo-
dil genijalni baron Žiga Zois, in začel je
izhajati prvi naš časnik »Novice«. Zmo, ki
ga je bil zasejal naš prvi zgodovinar An-
ton Linhart, je začelo priti v dušah slo-
venskih inteligentov in začela se je širiti
zvest, da smo Slovenci le vela na ogrom-
nem drevesu Slovanstva. »Svitanje« sega
do obdobja francoske vojske in uprave iz
Ljubljane in slovenskih dežel i. 1797. Ro-
man prinaša veliko galerijo historičnih oseb,
naslikanih po arhivnih in mnogostevnih
starih in novih knjižnih virih. Zois, Vod-
nik, supan dr. Podobnik, knez nadškof
Brigida, škof Raigersfeld, dež. glavar
Hohenwart, tovarnar Desselbrunner, na-
volstojni čupnik Weniger, idrijski Kraus
z lepo Viktorino, ljubljanski prvi hotelje
Rechter, profesor Čadak Pelzl, dr. Repič,
dijak Jernej Kopitar ter še cela vrsta Lu-
bljanskih zgodovinskih tipov na eni strani,
a Napoleon Bonaparte, Murat, Bernadotte
in razni francoski generali na drugi strani.
Na Ubeltskem, v Postoljni, Idriji in Ljubl-
ani se godi dejanje romana, polno idej, idea-
lizma, sreče in trpljenja. Rdečo nit tvorijo
lubezenske avanture brivca Daneta in od-
vetnika dr. Repiča, doživljaj Lovra Čele-
dina, sanjkarje Viktorine Krausove, kasneje
Napoleonove ljubice, in oštirke Verderbe-
ce. Knjigo krasit šest ilustracij zgodovins-
kih oseb iz romana. Napoleona Bona-
parte predločuje slika v kronskem ornatu,
ko ga je kronal papež Pil VI. za rimskega
cesarja. Naslednja slika prinaša avstrijskega
nadvojvodo Karla, najslavnejšega
avstrijskega vojskovodjo v bojih s Napoleo-
nom. Malokomu znana je slika barona Zi-
ga Zoisja v bolnišniškem stolu, ki si ga je v
mukapostih in neprepanih nočeh sam
konstruiral. — Prav lepo so tudi slike
Balanta — našega prvega pesnika Valen-
tina Vodnika ter obeh francoskih generalov
Joahim Murata in Jean B. Jules Berna-
dotte. Roman »Svitanje« je prdel historič-
ne dogodke.

— Iz gledališke pisarne. Danes, v
soboto, dne 8. t. m. je v dramskem gle-
dališču premijera Molitrova »Namisl-
jenega bolnika. V naslovni vlogi na-
stopi g. Daneč, Tonietto igra gospa Ju-
vanova. — V operi se vrši v nedeljo,
dne 9. t. m. premijera »Hoffmannovih
pripovedk.« Ulogo Giulietto poje gđ.
Thalerjeva, v ulogu Olimpioje in Anto-
nija gostuje ga. Vesel-Pola iz Zagreba,
znana našemu občinstvu s koncerta
baritonista Holodkova. Ista opera se
ponovi v torek, dne 11. t. m. s isto za-
sedbo.

— Iz gledališke pisarne. V nedeljo dne
9. t. m. se uprizeri v dramskem gledališču
zadnjikrat v sezoni »Marša« izven abonma-
ja. Uloga Franceta igra g. Medven. V sredo
dne 12. t. m. se igra »Hamlet« za laven z g.
Rogozom v naslovni ulogi.

— Iz življenja dramatika Batalle. Pokojni francoski dramatik Henry Ba-
talle ni bil nikdar v sijajnih ras-
merah. Ko je nekoliko obogatel, si je
sicer privoščil malo luksusa, toda to je
bilo tudi vse. Njegova največja in naj-
strastnejša ljubica je bila igralka
Berthe Bady. Ker pa je bil Batalle
precej nervosen in včasih tudi nasilen,
Berthe Bady pa živahno bitje, ki ni
mogla prenašati gotovih razhajanj, je
bilo skupno življenje zelo voharno.
»Cui de Paris« piše, da je Bady nekoč
val dramatikovo nervoznosti sapu-
stila njegov dom in da je tretji dan na
to proslila svojo prijateljico, naj jo
spremi nazaj k ljubljencu. Rekl je:
»Sama so božim št. ker bi bilo k Batalle
najbrž umrlo! Ko sta prišla k Batalle-
nu, so je umetnik silno vznemiril,
zamerjal svojo ljublenko in grdo ra-
vno s njo. Igralka je ostala ponižna,
skrila obraz in plakala. Batalle je kri-
čal: Nočem te več videti! Snodim te!
Bady pa je odgovorila z žalostnim gla-
som: Če se ravno hočeš, da se med na-

ma konča vse, potem grem, toda ne da-
nea, ampak jutri. Danes je petek in to
bi bil slab začetek!

— Wagnerjev »Parsifal« v Zagre-
bu. Wagner je dočel svojo opero »Par-
sifal« izrečno le za slavnostna pred-
stave v Bayreuthu. Ker pa je zdaj »Par-
sifal« prost, so ga kot senzacijsko po-
lastila razna gledališča. Tudi Zagreb
je med njimi ter ga vprizeri prvič le-
tos na veliki petek. »Obzore« piše, da
se to zgodi po oni nemški maksimi:
»Für uns Deutsche ist Parsifal ein
Gottesdienst.«

— Književni natečaj. Književni odbor
zadružbe dra. Ljubomira Radivojevića
odlučil je, da razpiše tečaj za izradu spis-
a za narod: Naši gradovi. Ovak spis tre-
ba da obuhvati glavne gradove v našoj drža-
vi, da ih ukraše i popularno prikaže s ge-
ografskog i historijskog gledišta, a dopuni
i važnim kulturnim bilješkama i fotograf-
skim snimcima. Dielo treba da bude do
deset štampanih tabaka manje osmine,
kao i dosadašnja izdanja ove zadružbine.
Nagrada je za najbolji spis pet hillada
(5000) dinara. Rukopise treba poslati Knji-
ževnom odboru, ulica Kraljevice Natalije broj
100 u Beogradu, najdalje do 1. luna 1923. g.
Uz rukopise, u zatvorenom kuvertu, svaki
pisac treba da pošalje i svoje ime. Ruko-
pis, koji bude kao najbolji primljen postaje
svojina ove zadružbine i štampat će se kao
njeno izdanje, a ostali će se vratiti piscima.
Mole se svi književnici i politički listovi po
svima gradovima naše države da ovaj
stečaj objave barem u izvodu.

* * *

Reforma slovenskega pravopisa.

Z dobro informirane strani se nam po-
roča: V št. 73. z dne 30. marca 1922. je
priobčil »Slovenski Narod« pod naslovom
»Reforma slovenskega pravopisa« notico,
ki je netočna. Ker hi pa vendarle utegnili
dati podlago za kako neplodno in brez-
predmetno padelevo, mi dovolite, gospod
urednik, da zalemo nekoliko točneje po-
lajsnim.

Ne gre za reformo slovenskega pravo-
pisa, temveč za končnoveljavno dolo-
čitev izreke slovenskega trdega »t« na do-
nanih šolah. O vprašanju izreke slovenskega
trdega »t« v t. zv. »oliknem govoru« se
je pri nas že zelo mogoče pisalo. Pokazalo
se je, da so vsi naši znanstveniki slavisti
brez izjeme soglasni v tem, da je sloven-
ski trdi »t«, t. i. pred konzonanti, iz-
vzemši »t« in pa na koncu besed (z neka-
terimi izjemami) izgovarjal kot diftongič-
ni »t«. Ta edino upravičena izreka se je po
dolgih bojih uveljavila že na našem gleda-
lišču in pri preloženju večini naše inteli-
genca. Na naših šolah se je doslej poleg
»euanja« toleriralo tudi »elanje«, kar je pa
že iz pedagoških razlogov nevedrno, kajti
na neki slovenski srednji šoli se je do-
godilo, da so nekateri profesorji zahtevali
izreko trdega »t« kot diftongičnega »u«.
drugi pa kot srednjega »t«. Treba je torej
tudi za naše šole izreko končnoveljavno
določiti.

Na inčeljavno določeno šolskega za-
voda je vzel stvar v roke poverjenstvo
za prosveto in vere, ki se je obrnilo na
znaneja slovenista prof. dr. Breznika in
na slaviste ljubljanske univerze. Tako prof.
Breznik kakor tudi ljubljanski slavisti so
poslali imenovanemu poverjenstvu obšir-
ne referate in upali je, da se bo na pod-
lagi teh znanstveno vsestranski vtetelje-
nih referatov obvezno določila tudi za na-
še šole slednji izreka trdega »t« kot dif-
tongičnega »u«.

Naj obrazložim prav na kratko znan-
stvene argumente naših slavistov.
V praslavščini se je iz indoevro-
pejskega — vsled vpliva sledečih voka-
lov in — splošno razvil — trojne ka-
kovosti: 1. palatalni (mekhi) — 2. iz li;
3. srednji — 4. (navadni) — 5. zapadnoev-
ropskih jezikov pred palatalnimi vokali;
3. trdi (velarni) — pred velarnimi vo-
kali. Po omenjenju reduciranih vokalov na
koncu besede in v fonetično slabi poziciji v
sredi besede, pa je mogoče sekundarno priiti
vsakateri i tudi na konec besede in pred
konzonante.

V nadaljnjem razvoju sta ruščina in
polščina z ene strani povsod ohranili tr-
di t do danes, z druge strani pa je v njih
nastal iz srednjega i pred palatalnimi vo-
kali mehi i i kakor iz prvotnega li.

Podobno stanje je bilo v češčini še za
Rusa; dandanes je tako še deloma v tra-
rekih, v knjižnem jeziku pa so vsi trdi i
(mekhi, srednji in trdi) sovpadli v srednji i.
Pri južnih Slovanih je samo na koncu
besed in pa pred konzonanti povsod ostal
trdi t, čegar izgovor se je v večini nare-
čij izpremenjal v smeri vokalizacije (na pr.
srbohrvatski o v do dal stradaoca poleg
dala, stradaoca).

V slovenščini je vsled procesa, popol-
noma identičnega s srbohrv. o za trdi t,
prešel prvotno trdi t na celem slovenskem
ozemlju v diftongični u; le na dveh toč-
kah na periferiji vidimo drugačen razvoj:
v lužnem delu Belokranjske se govori še
stari trdi t, v štirih rezijskih vaseh pa
imamo prehod od trdega t v srednji i (to
tenčenca kažejo tudi že govori severne
Bele Kranjske s svojim votlim i, ki pa ima
še velaren element v sebi).

Prehod trdega t v diftongični u je bil
v slovenskih narečjih najkasneje v za-
četku XVII. stol. zaključen. Toda pisatelji
so ostali pri stari podedovani pisavi i. A
gramatike so vedno poučevale, da je slo-
venski trdi t izgovarjati kot diftongični u.
Izgovor na srednji i je začel učiti šele
Šket v VI. izdaji Janežičeve slovnice, toda
brez navedbe katerega razloga.

Slovenski knjižni jezik je osnovan na
fonetični podlagi dolenjskega narečja XVI.
stoletja, a doživel je marsikatero izpre-
membo, blizajoč se gorenjskemu in dru-
gim slovenskim jezikom. Slovenski pravo-
pis temelji na izreki dolenjske XVI. sto-
letja, oziroma na izreki gorenjske v po-
samesposlih. S tem dejstvom je dana pod-
laga za preslo vprašanja: pisavo i za

antekonzonantni in končni trdi t je sma-
trati za slučaj historičnega pravopisa, go-
voriti pa je za jant diftongični u (t. i. glas, ki
nastopa v difenzijah kot konzonantni ele-
ment, prim. au, eu, ou, uai), ki se je or-
ganično razvil iz trdega t kakor v srbo-
hrvaščini o. Izgovarjati je torej dan, delan,
pozabiti, hoteu, stou, bokau kopeu itd. ka-
kor kráv, siu, čerku, domou, rokau, be-
teu itd.

Razlogi zastopnikov t. zv. »elanja« so
taki, da jih nihče ne more smatrati za re-
sne; po večini tudi nimajo stvarno opravd-
s svojim predmetom ter sploh ne morejo
priti v poštev v diskusijo pri določevanju
momentov, ki smejo odločati izreko knji-
žnega jezika.

»Elavci« navajajo v glavnem sledeče
razloge:

1. Izreka na srednji i je blagolajsnja.
Ali je slovenski dal blagolajsnji nego
dan, ali nemški Hala blagolajsnji nego
Haus, to je vprašanje, ki ga pač tudi esto-
tiki ne morejo rešiti.

2. Izreka na u zavaja v zgoditčni iz-
govor v obče. To se more zdalekiti le pri
slabem in zanikarnem pouku.

3. Nasprotniki »elanja« si niso na
jasnem, kateri glas se naj pravzaprav iz-
govarja za pisani antekonzonantni in
končni t. Ta trditelj je nalašč potrjen, ima
pa svoj vzrok v majhni lingvistični,
zlasti fonetični in filološki izobrazbi »ela-
ncev«, ki ne morejo razločevati diftongič-
nega u od biblialnega spiranta v in la-
biodentalnega spiranta v.

4. V slovenskih narečjih se govori
srednji i za prvotni trdi t. Ta trditelj je re-
snična, kolikor se tiče gori omenjenih šti-
rih rezijskih vaseh. Da se pa za trdi t go-
vori srednji i tudi v vzhodnih slatetskijih
narečjih, ne odgovarja čisti resnici, ker tu
se govori srednji i za trdi t, pri imenih
(a še tu je staro pravilno stanje vsaj do-
loma ohranjeno), ne pa pri kvantitativno
navoljši skupini zadevnih primerov, t. i. za
prvotno skupino t, t i in pri participij
aa — i.

5. O tem, ali je slovenski beu bilčije sr-
bohrvatskemu beo ali pa napačni bel, men-
da ni treba izgovarjati besed.

Končno pravilo za izreko slovenskega
trdega »t« je kal enostavno in se glasi:

Kjer piše knjižna slovenščina i pred
konzonant (razen pred konzonantom i) in
na koncu besede, tam zahteva pravilni
knjižni izgovor glas diftongičnega u. Izje-
me so našeta v Breznikovi slovnici, § 43.

Zdravstvo.

— Zdravstveno stanje v Ljubljani.
Tedenski zdravstveni izkaz za dobo od
26. marca do 1. aprila izkazuje to zdrav-
stveno stanje v Ljubljani: Novorojenj
27, mrtvorojenj 2, umrli 25, od teh do-
mačinov 16, tujcev 9, v zavodih 13.
Smrti vzroki: življenjska slabost 3,
jetika 2, pljučnica 1, zastrupljenje ra-
no 1, druge nalezljive bolezni 1, mož-
ganska kap 2, srčna hiba 5, rak 2, dru-
gi naravni vzroki 9. Naznunjene n

Politične vesti.

Anketa o arbsko-hrvatskem sporu. Kako smo že poročali, je »Srpski književni Glasnik« otvoril anketo o arbsko-hrvatskem sporu in o sredstvih, kako bi se dal ta konflikt spraviti s sveta. V sedmih svojih številki s dne 1. aprila priobčuje odgovore raznih uglednih naših književnikov in prosvetnih delavcev. Odgovori so vsi sanjivni in se skoraj vsi strinjajo v eni točki, da je popolna ali vsaj delna revizija Vidovdanske ustave edino sredstvo, ki bi lahko vsaj oblažilo, ako že ne odpravilo arbsko-hrvatski konflikt. Ivo Vojnović je mnenja, da je arbsko-hrvatski spor samo umetno ustvarjeno pnerazpoloženje, in na vprašanje, kako bi se dalo odstraniti to nerazpoloženje, ali s sporazumom ali s amputacijo, odgovarja takole: »To je stvar državnikov, ki imajo mnogo takta in mnogo energije. Ali imamo takšne državnike? Nato naj vsak odgovori samemu sebi. Naša dolžnost t. j. dolžnost svobodnih neustranih ljudi je: delati na tene, ki ne poznajo razdvojenosti, a to je narod. Sicer pa v 50 do 60 letih ne bo več niti enega od teh vprašanj, ker ne bo več pri nas nobenega živega Slovence, ki bi bil okužen s balkanizmom in avstrijskizmom. In takrat bo Jugoslavija ustvarjena.« Znanji hrvatski pisatelj Ljuba Babić-Gjaleki izjavlja med drugim: »Priznati moram, da danes edinstvenega naroda še ni, marveč da so tu tri posebne narodne skupine, iz katere moramo šele ustvariti eno edinstveno, istovetno celino, ki se bo zavedala svoje edinstvenosti in ki bo ne samo vedela, marveč tudi čutila, kako je vsakemu stinejšemu in skupnejšemu napredku in razviku ta edinstvenost conditio sine qua non. Ako hočemo, da narodno pridobitev iz leta 1918 ohranimo in rešimo propasti, moramo predvsem napraviti konec današnjemu skandalu; Vidovdanske takozvano ustavo je treba čimprej odpraviti in čimprej je treba pričeti s medsebojnimi pogajenji. Vsaka narodna posebna skupina mora biti popolnoma samoupravna, svobodna in zadovoljna, vsaka mora biti nositelj te narodne države. Slovensci je to docela lahko, ker so tako zemljano, kakor jezično popolnoma oddeljeni. Težje je urediti odnose med Srbi in Hrvati, toda z dobro voljo tudi tu ne bo neizpolnjenih plovov... Ravnanje se po teh načelih je treba opustiti centralistično ureditev države ter na temelju obstoječih edine ustvariti federativno ureditev naše države... Ako torej hočemo napraviti konec današnjim nadlogam in današnjim sklamoti, je treba, da odstranimo današnji vlokobni nemogoči in neuporabni centralizem in da uredimo to narodno državo akoli in akoli po načelih federacije in samouprave, v kateri bo Srbija s osvobodjenimi balkanskimi pokrajinami v federativnih odnosih s Hrvatsko, t. j. Hrvatsko Slavonijo, Dalmacijo in Medimurjem, nadalje s Bosno in Hercegovino, s Črno gorjo, s Vojvodino in s Kranjsko - Štajersko ali takozvano Slovenijo...« Nikola Stojanović iz Sarajeva povdarja: »Hrvat ne pozna prave Srbije, kulturne in krotke. Srbi čitajo v listih o zaprežih, ki jih dela hrvatski blok komunistične države, in so ozlovoljeni. Z dobrimi Hrvati dobri Srbi nimajo prilike, da se sestanejo. Nepoznavanje izvira nezaupanje. Dajte vlado ali močno stranko, ki v resnici hoče edinstvo, ki ima pogum priznati dosedanje napake; najdite nekoliko predstaviteljev, vzgojenih v jugoslovenskem duhu, nekaj napredne hrvatske inteligence in naj se ti sestanejo ne na preglasovanje in barantanje, nego na sporazum, pa bo to politično vprašanje v bistvu takoj rešeno. Narod bo tej skupini poklonil svoje zaupanje.« Slovenski dr. Stjepan S. a. g. d. n., načelnik v ministrstvu notranjih del, zastopa tole mišljenje: »Napačno je bilo, da se je s ustavo (letn 95 in 98) vezala državna administracija in samouprava na iste celice, oblasti... Kar pa se tiče državne administracije, ni bilo nobenih zaprek, da bi ustavotvorci na računali s zgodovinskim razvojem, s različnimi pravnimi ureditvami, s različnimi upravnimi organizacijami in plemensko občutljivostjo ter bi se sprejeli Protivne razdelitve na 8 pokrajin. S stališča državne administracije bi bilo to celo boljše, ker bi bila možna večja dekoncentracija. Torej vendar revizija ustave? Ne takoj in ne brezpopojno! Za likvidacijo pokrajinskih vlad ni v prehodnih časih ustave dovoljen rok. Ustava se naj torej, kar se tiče državne administracije, izvede samo v krajih, kjer ni pokrajinskih vlad. Večletna praksa bo pokazala ali je bolje, da se prične s likvidacijo pokrajinskih vlad ali pa s komasacijo oblastnih državnih uprav v večje enice. Med tem je treba energično delovati nato, da se odstranijo mecnakosti, da se izenačijo davki in da se uvede red v administracijo. Prepričan sem, da bomo potem našli hrvatsko inteligenco zopet istotako odnosen, kakor je bila ob početku našega skupnega življenja. Našla bo sopot tla v svojem narodu in ga izvedla iz nevedljivih iluzij k pozitivnemu vzajemnemu delu za našo skupno boljšo bodočnost.«

Demagogija. V parlamentu se je 7 dni razpravljalo o povznanju poslanskih djet. O tem vprašanju je razpravljali tudi semljoradniški klub. Razni govorniki so naglašali, da je poslanec nemogoče, da bi mogel izhajati s dnevnico 120 Din. Vkljub temu pa je klub iz »strankarskih interesov« sklenil, da bo v skupščini glasoval proti povznanju djet. Pri glasovanju pa je v parlamentu glasovalo samo 8 semljoradniških poslancev,

dočim so se ostali pomešali med radikale in demokrate in se odtegnili glasovanju. Iz dvorane se niso odstranili, ker so se bali, da bi parlament ne bil sklepčen in da bi tako propadel predlog za zvišanje poslanskih djet. To izro zemljoradnikov je značilno osvetlil muslimanski poslanec Korkut, ki je konstatiral, da so semljoradniški poslanci celo prigovarjali klerikalcem, naj glasujejo za predlog.

Klub privatnih nameščencev. Klub privatnih nameščencev Delavske zbornice v Ljubljani je izdal na vse zasebne nameščence v Sloveniji odprto pismo opogubosnoenem in razdiraločem delovanju predsednika Društva zasebnih nameščencev, Frana Oreška. V odprtem pismu se očita Orešku, da je društvo dosledno izrabljalo v svoje strankarske politične namene, ni pa se brigalo za interese družtenikov. Posledica tega Oreškovega delovanja je bila, da je iz društva izstopilo polovica, t. j. okrog 700 članov. V odprtem pismu se Orešku očita, da je »strošil težko pristradani denar nameščencev po Dunaju in po Jugoslaviji, da je s svoje »brezbriznostjo« zavlekel povišanje plač v Trbovljah, Hrastniku, Zagorju in Kočevju in jim napravil efektivno škodo, ki gre v 100.000; nadalje, da je »nesposobno društveno vodstvo lanko leto ukradlo svojim članom stotine kron« itd. Končno se imenuje Oreška »največje škodljivca stanovskih koristi ter se poziva nameščence, naj se poslužujejo proti Orešku vseh zakonite dovoljenih sredstev«, ker je boljše za nameščence, da ostanejo brez organizacije, kakor pa da jih vodi Oreška. — To odprto pismo so podpisali v imenu »Kluba privatnih nameščencev« v Delavski zbornici: Evgen Lovšin, Filip Turk, Valentin Urbančič, Jamko Zagar, Dragotin Glivčert iz Maribora in Fran Volčanšek iz Trbovelj.

Susteršičev pokret. Pod tem naslovom piše beogradski »Pravda«: »O Susteršičevem pokretu v Sloveniji, ki povzroča resne skrbi v Koroševci skupini, smo izvedeli, da s njim skrivaj delajo radikali, katerih poskus, da bi svojo stranko razširili neposredno na Slovenijo, je popolnoma propadel. Kakor se zdi, hoče Koroševci krilo klerikalne stranke na to akcijo odgovoriti s silno propagando republikanstva.« Naš izveščitelj se je o tej »Pravdini« vesti informiral pri merodajnih voditeljih radikalne stranke in dobil kategorično zatrdilo, da radikalna stranka nima in ne bo imela nobenih posrednih ali neposrednih stikov z dr. Susteršičevimi skupinami.

Jugoslovenski pokret v Srbiji. Jugoslovenska omladina v Beogradu je pričela s resnim delom za razširjenje jugoslovenske ideologije v pokrajinah bivše kraljevine Srbije. Organizacija jugoslovenske napredne omladine bo te dni poslala svoje delegate v Sumadijo, kjer se pričakuje velik odziv slasti med seljaki.

Z LAZJO IN NASILJEM.

S tem naslovom prinaša »Kmetijski list« v zadnji svoji številki zanimivo napoved neizprosne boja zoper klerikalno stranko in njene voditelje. Po deželi grmi in se bliska! To je mogoče največje znamenje zadnjih precej težkih časov. In odločnost, ki prevaja to neustrašeno glasilo naše samostojne kmetijske stranke, jamči in je najzanesljivejši porok za lepe uspehe, katere si srca želimo ne le agrarni stranki, marveč celi naši domovini. Včasih je bilo naravnost nemogoče postavljati se v bran vsem znanim klerikalnim sredstvom in duševnim nasiljem. Dandanes pa, tako pravi kmetijski članek, resnica nepremagljivo prodira in ljudstvo izpregleduje. Za kmetško Staro pravdo, to je geslo samostojnega delovanja navdušenih in marljivih prvoboriteljev in vsega poštenega našega ljudstva. Proč s hujšakci, ki se smešljajo nad prelito krvjo, katero je naš od njih zapeljani in nagnan narod žrtvoval za haselburške mogotce in njih oproda. Proč s hujšakci, ki so bili ves čas žalostnega krvoprelitja v ozadju in so še danes v ozadju, ko hujšakci kmetja na kmetu. Toda — nadaljuje članek — nikar ne mislite, hujšakci in bojazljivci, — da se nismo mi v trpljenju vojske ničesar naučili. Stopnjajte boj, stopnjajte nasilje, stopnjajte laž, da se razvzame tako bratomorilen boj, kakršnega še ni doživela Slovenija. Toda zapomnite si: Ne svojih stenovskih trpinov, ne zapeljanih kmetijskih klerikalcev, ampak vas voditelje bomo bili in bical, da vam za vedno zamre hujšakski nasmeš. Obrekujejte farizeje, mi vemo, koga moramo udariti. Tako pišejo tedaj naši samostojni, pa tudi neustrašeni kmetje. Zraven pa tudi delajo in delujejo pošteno brez vseh akcij za klerikalno obupno obrekovanje. Uverjeni smo, da se bodo našemu kmetkemu poštenemu in varnemu ljudstvu skoro sjasnila vremena in mu zastajalo lepše solnce tudi duševne prostosti, kakor je svojčas odvrglo tudi vse druge verige fizičnega in materialnega suženstva. Že se je po prvratu jasnilo, zlasti po Notranjem. Potem pa so pritisnili Koroševci in Gosarjeve megle. Sedaj pa je zavla bura sapa in burja, ki pomeže vsa laž in vse nasilje. In prost bo naš rod in naš kmet.

BISKUP DOSITEJ PREDSEDNIK AKCIJE ZA POMOG BEDNI RUSIJI.

Beograd, 7. aprila (Izv.) Ministrstvo za socialno politiko je imenovalo biskupa Dositeja kot predsednika kontrolnega odbora za akcijo v pomoč gladujočim v Rusiji.

Ministrski svet.

SKLEPI GLEDE IZENAČENJA NOVEGA DAVKA. — TROŠARINA NA VINO. — TROŠARINA NA PIVO.

— Beograd, 8. aprila. (Izv.) Na včerajšnji, od 16. do 19.30 trajajoči seji je ministrski svet razpravljal o budgetnih dyanaistinah in sklenil pridati sledeče:

1.) Predložitev novega zakona o izenačenju novega davka, izvezto za letošnje leto, v finančni zakon o izrednem 20% povišku na neposredni davek in na zemljiški davek.

Veliko razburjenje v Bolgarski.

NESPREJEMLJIVI PREDLOGI ZAVEZNIKOV GLEDE ODLOŽITVE PLAČILA REPARACIJ. — ZAVEZNIKI ZAHTEVAJO POPOLNO RAZOROŽITEV CIVILNEGA PREBIVALSTVA POD STROGIMI POGOJI.

— Sofija, 8. aprila. (Izv.) Svoječasno je bolgarska vlada zaprosila pri glavni reparacijski komisiji za odgoditev plačila volnih odškodnin, ki so zapadla dne 1. januarja 1922. Bolgarska vlada je prosila za odgoditev vseh reparacijskih plačil za daljšo dobo. Glavna reparacijska komisija je prošnji bolgarske vlade ugodila in sklenila, da se ti odgoditveni rok določi za dobo treh let.

Glavna reparacijska komisija pa je potom volške demobilizacijske misle izročila pred dnevi bolgarski vladi pogoje v obliki konvencij z odločnim ultimativnim značajem. To konvencijo naj bi sprejela bolgarska vlada brez ugovora do 30. aprila t. l.

Konvencija na vsebino tako trdi in stroge pogoje, ki na eni strani skoro kršijo suverenost Bolgarske, a so na drugi strani naravnost nesprejemljivi.

Medzavezniška komisija zahteva, da bolgarska vlada konvencijo prizna do 30. aprila in da narodno sobranje kratkoma sprejme vse zakonske načrte, ki jih izdela in predloži vladi medzavezniška demobilizacijska komisija.

Zavezniki dalje zahtevajo, da se izroče vse bolgarske carinarnice v upravo medzavezniške komisije, ki bo določila upravičile in posamezne odbore treh članov.

Dalje ima demobilizacijska komisija nadzor, oziroma vodstvo uprave nad bolgarskimi državnimi rudniki, posebno pa da prevzame v upravo rudnik Pernik.

Bolgarska vlada nima nikake pravice izdajati tujcem koncesije za eksploatacijo naravnih bogastev Bolgarie brez prehodnega dovoljenja demobilizacijske komisije.

Dalje zahteva zavezniška komisija, da mora vlada sprejeti zakon o organizaciji in statusu bolgarske Narodne banke in da se stavi pod nadzorstvo mednarodne komisije cirkulacija papirnatega denarja.

Demobilizacijska komisija je v imenu glavne reparacijske komisije

2.) Trošarina na običajna vina naj se plačuje v vsi državi v enakem znesku 50 D od 100 litrov.

3.) Za žganje, ki je dano v promet, naj se plačuje v Srbiji enaka trošarina kakor v novih kraljih.

4.) Trošarina na pivo se določi s 50 dinarji za 100 litrov.

Na predlog ministra saobračaja se razpiše dražbenim potom oddaja gradnje ceste Užice - Kraljevice.

izjavila bolgarski vladi, da so pogotil konvencije smatrati kot edina garancija, da se dovoli odgoditev plačil in da pozneje Bolgarska v resnici in dejansko izvrši svoje obveznosti.

— Sofija, 8. aprila. (Izv.) Bolgarsko javnost in tisk so pozvali reparacijske komisije v prvi vrsti presenetiti, nastalo pa je tudi veliko ogorčenje in razburjenje. Kolikor je znano, namerava vlada potom svoje delegacije na genovski konferenci predlagati razpravo o teh pogojih in pristati, da se ji dovoli ugoditev pod ugodnejšimi pogoji.

Obenem skuša vlada pri zaveznikih doseči podaljšanje roka za odgovor na ultimativno noto zavezniške misle.

— Sofija, 8. aprila. (Izv.) Bolgarsko javnost je dalje razburila zahteva medzavezniške volške misle glede razoroženja civilnega prebivalstva v vsej Bolgarii. Načelnik volške misle major D' Amercy je bolgarski vladi v imenu zaveznikov predložil zakonski načrt glede popolne razorožitve civilnega prebivalstva. Obenem je zahteval, da mora narodno sobranje zakon brez sprememb sprejeti. Načrt navaja natančno vse orožje in vse predmete, ki jih mora civilno prebivalstvo oddati za to določenim razorožitvenim komisijam. Navaja tudi stroge kazni za vse prestopke, določa visoke globe do zneska 500 levov in eno leto zapora vsem okrožnim in sreznim načelnikom v slučajih, da se v njih področju dobe tajna skrivališča orožja, oziroma da se prebivalstvo ne razoroži popolnoma. Kako strog je ta zakon, je razvidno že iz same določbe, da morajo oddati rezervni volški oficirji celo oficirske kape in sablje.

Zahteva popolne razorožitve civilnega prebivalstva od strani zaveznikov je bolgarsko javnost zelo razburila. Ves tisk naglašja, da zavezniki s to zahtevo in v taki obliki kršijo in gazijo suverenost bolgarske države.

Slovenke svojemu kralju in bodoči kraljici.

Danes so oddale zastopnice slovenskega ženstva potom pokrajinske vlade za Slovenijo kabinetni pisarni Nj. V. kralja Aleksandra sledečo prošnjo:

Slovenski del Narodnega ženskega Saveza kraljevine SHS je za počel s pomočjo vseh slovenskih ženskih društev velikopotezno akcijo za smoteno zaščito dece in mladine v Sloveniji. V ta namen namerava zgraditi v Ljubljani Dečji in materinski dom. Ta »Dom« bi ne bil samo pribežališče zaščite potrebnih deci in njenim materam, nego hkratu tudi šola za socialno izobrazbo vseh, ki se hočejo posvetiti kakoršnimukoli socialnemu poklicu, bodisi naravnost pri delu za varstvo otrok in mladine, bodisi pri kakem drugem delu za javni blagor.

Slovensko ženstvo je uverjeno, da država pri najboljši volji ne zmaga vsega ogromnega, najnujnejšega in najpotrebnejšega dela za narodni podmladek. Zato jeti hoče vsaj nekoliko pomagati.

Zastaviti hoče vse svoje moči, da odgodi v Sloveniji duševno in telesno zdrave ljudi, ki bodo v čast in korist države in njenega poglavarja.

Slovensko ženstvo je mnenja, da bosta blagoslov in uspeh spremljala njegovo delo, ako ga posveti kot poročni dar visoki kraljevi dvorici, ako imenuje centralo tega človekoljubnega in patriotičnega dela po bodoči svoji kraljici »Dom kraljice Marije«.

Na dan poroke našega kralja in njegove visoke družice hočemo Slovenke postaviti temeljni kamen tej naši zgradbi, za katero nam je ljubljanski občinski svet prepustil brezplačen stavbeni prostor.

Kabinetna pisarna blagovoli pri Nj. Vel. kralju Aleksandru in Njeko-

vi visoki zaročenki izposlovati dovoljenje, da se sme imenovati naš otroški in materinski dom »Dom kraljice Marije«.

Dalje blagovoli na najvišjem mestu predložiti sledečo prošnjo:

Slovenke nimamo zlata, srebra in draguljev, nimamo razkošnih dragocenosti, ki bi jih mogle poklanjati kot poročni dan svojemu vladarju in njegovi plemeniti družici.

Prosimo pa, da mu smemo pokloniti iz dna svojih vstevih in predanih src »Dom«, ki naj vzgaja krenke in zdrave sinove in hčere jugoslovenskega naroda, verne in vdanе državljane.

Da vzraste ta »Dom« čim preje, v to se zavezujeemo s sveto obljubo in prisego!

V Ljubljani, 7. aprila 1922.

★

Seveda ni možno do kraljeve poroke postaviti Dečjega in materinskega doma. Pač pa odda slovensko ženstvo visoki dvorici album, ki bodo vani vpisani vsi oni pomembnejši darovalci: na prvem mestu občinski svet, ki je prepustil za Dom brezplačno stavbišče v vrednosti več milijonov kron. Naj bi njegovo človekoljubno delo posnemalo vse občine v Sloveniji! — Angležinja mls Oeldart Brown, velika prilateljica Jugoslovenov, je potom ge. profesorice M. Wessnerleve darovala za »Otroški dom« 80.000 K. Društvo žen SHS za siročad v Ljubljani pa 20.000 K. Ljubljanske Slovenke prodajajo v korist »Domu« ves tekoči teden ofike, danes popoldne in jutri v nedeljo donoldne na se vrši v isti namen »Daritveni dan mater«. Slovenke so se resnično z vso vnemo

in s največjo energijo lotile plemenitega dela. Ne strašijo se največjega truda in nikakih zaprek. Troški za »Dom« so preračunjeni na 50 milijonov kron.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 8. aprila 1922.

— Kralj ozdravel. Po telefonskem poročilu iz Beograda je kralj Aleksander že popolnoma okrevljal. Temperatura je normalna. Z ozirom na zelo hladno vreme pa Nj. Vel. kralj še ne sme zapustiti sobe.

— Dobrota je sirota. Peskovo glasilo je včeraj priobčilo članek »Poglavje o političnih spekulacijah«, v katerem izliva vso svojo gnoinico na ministra dr. Žerjavo in na njegovo ožje prijateljstvo. Navajeni smo sicer na najnagnusnejše izbruhe slene strankarske strasti, ki se pojavljajo dan za dnem v raznih revolverskih listih, priznati pa moramo, da nismo že dolgo čitali takšnih podlosti, kakor jih vsebuje gori citirani članek. Napadencev nam ni treba imati v zaščito, ker je napad tak, da si vsak pošten človek lahko v prvem hipu ustvari o njem pravilno sodbo, eno pa se nam zdi potrebno ugotoviti, da se spozna moralna kvaliteta tistih, ki brizgajo sedaj gnoinico in mečejo blato na dr. Žerjavo, čigar politično delovanje se lahko kritizira, obsoja, enega pa se mu ne sme in ne more odrekati, da deluje vse svoje življenje z brezprimerno poštenostjo in nesebičnostjo ter vzledno marljivostjo na to, da oživotvori svoje ideale, o katerih udeistvovanju je subjektivno prepričan, da bodo v blagor naroda in državi. Ko je vzklikno sodišče v Mariboru v znani Peskovski aferi pred meseci izreklo sodbu, le g. Pesek hodil od redakcije do redakcije, od ene k drugi uplivni osebi ter jih rotil in zaklinjal, naj ga pardonirajo in naj preko obsodbe razzerne plašč krščanskega usmiljenja, ker je on itak — političen mrtvec, ki se ne bo nikdar več vmešaval v politiko. In njegovi politični nasprotniki so bili velikodušni, javnost ni ničesar izvedela za končni izid Peskove afe. A kakšna je bila zahvala za to velikodušnost? Nestrepni napadi v Peskovem glasilu in končno »Poglavje o političnih spekulacijah« proti tistim, ki so umazano Peskovo afero zakrili s prtom usmiljenja in pozabnosti! Da, dobrota je sirota.

— Občinski svet ljubljanski ima redno sejo v torek, 11. t. m. ob 5. pop. Dnevni red predloži prihodnj.

— Klerikalci in dr. Susteršičeva brošura. Vest o Susteršičevi brošuri, ki izide pred Veliko nočjo, je klerikalce silno vznemirila. Kakor smo izvedeli, je imelo vodstvo klerikalne stranke opetovano posvetovanje, na katerih se je razpravljalo o stališču, ki ga naj zavzame za slučaj, ako bi se dr. Susteršič res vrnil in skušal povzročiti v klerikalnih vrstah razkol. O izidu teh posvetovanj se čuva najstrožja tajnost. Kar se tiče Susteršičeve brošure, so na delu klerikalni veljaki, da bi preprečili izdaje brošure. Za slučaj, da bi jim to ne uspelo, imajo namen, čim izide ta brošura, po svojih zaupnikih pokupiti vso naklado. Takisto se klerikalci na vse kriplje trudijo, da bi dognali, kdo so v Ljubljani tisti, ki se nahajajo v kontaktu s Susteršičem ter pripravljajo teren za njegovo stranko.

— Poroka Milana Pribeževića. G. Milan Pribežević, rezervni polkovnik in narodni poslanec, ki je bil svoječasnno duša Narodne Obrane, in ki je igral veliko ulogo v znanem zagrebškem velikodajniškem procesu, naš dobri prijatelj se poroči s ed. Ružo Boškovičevno, hčerko vpočakovanega generala Pavla Boškovića. Naša čestitka!

— Pravoslavna služba božja v Velikem tednu in na dan Vstajenja. Na vel. četrtek 13. aprila služba božja ob 10. veliki Bdenje ob 18. Na vel. petek 14. aprila, pričetek carskih časov ob 9. polaganje cv. Plastičice ob 16. Na vel. soboto 15. aprila, Jutrenje in služba božja ob 7. V nedeljo 16. aprila, sv. vzkresenec (vstajenje) ob 4, služba božja ob 9.30. Služba božja se vršijo v pravoslavni volški kapeli v voljničel vojvoda Milana na Taborni.

— Razpisna društva. »Katholischer Schulverein für Österreich, Pfarrgruppe zu Abtalle in Apafah, »Abtaller Radfahrervereine v Anodah, »Marijinski« v Ljubljani, »Ortsergruppe zu Lailbach des Posthamtverneines, »Jugoslovensko ženskarstvo društvo v Ljubljani, »Adriatic, društvo trgovskih valencev v Ljubljani, »Zveza slovenskih nevaških društev v Ljubljani, »Peška župa za Ljubljano in okolice, »Skupina Tönies Jugoslovenske strokovne zveze v Ljubljani in »Skupina predilnice Jugoslovenske strokovne zveze v Ljubljani so razpisnena, ker že več let ne delujejo in zaradi nezadostnega števila članov nimajo pogojev za pravni obstoj.

— Jugoslovensko - židkoslonska liza v Ljubljani priredi v torek, dne 11. aprila 1922 ob 8. uri zvečer predavanje

a skriptičnimi slikami. Govoril bo dr. Riko Fux o teletni vzgoji in življenju v prirodi (Skavting). Vstopnina 1 Din. za osebo.

— Vlaho Bukovac v Ljubljani. Te dni se mudi v Ljubljani znani jugoslovanski slikar Vlaho Bukovac, in sicer na potu v Prago iz Beograda, kjer je slikal Nl. Vel. kralja Aleksandra, v svoje stalno bivališče Prago.

Hanibal ante portas, ta klic je leta 216. pred Kr. r. zabil po Rimu, ko se je pri Kanah ob Avdiju končala odločilna bitka s strašnim porazom ošabnih Rimljanov. Kdo bi si takrat mislil, da se bo 1. 1922. po Kr. ponovila seveda ena miniaturna slična situacija v naši beli Ljubljani. Saj imamo tudi pri nas ošabne Rimljane ali kakor jim pravimo, Rimce. In tudi danes se blizu in stoli, kakor se je poročalo po vsem jugoslovanskem in drugem časopisu, pred Ljubljano Hanibal redivivus v sicer zelo prenešeni podobi in obliki dr. Ivana Šusteršiča. Mi se smejemo in smehljamo prav od srca. Skoro pa se nas prijemlje neka odpušljiva radovednost, kako si bodo klerikalni vojskovodje, razni Fabiji in Klavdiji, razdelili svoje vloge in pozicije — ob našem Avdiju, ob naši še ne regulirani Ljubljani. Pravijo, da se nam obeta hud boj, ne boj, marveč mesarsko klatenje, ki poide na nož, na smrt ali življenje. Pri tej bitki se utegne pa tudi zgoditi, da bo naš dober kolega, te dni še precel razburjeni kolega »Slovenec« ugnel na to bitko z večjim, če ne odločilnim uspehom vporabi vse svoje barke, barkase, stare kanone itd., kakor se pač imenujejo in glase vsi ti termini in tipi iz slovenčevih zastarelih in že zgodovinsko obojnih. Bog ve, kaj bo tedaj z vsemi temi smehurčki, ki se že prav vidno delajo na najnovejši klerikalni politiki. Ne igrajte se tedaj z smehurčki, da ne bodele zamehurenji.

— Kolo jugoslovanskih sester v Celju priredi v soboto in na evetno nedeljo daritveni dan za »Devji dom«. Pobiralo se bo s polami po hišah in v nedeljo tudi s puščicami po ulicah. V omenjeni namen se bodo prodajale tudi oljke velice.

— Umrl je snodi v petek po daljši bolezni g. Anton Kanc, trgovec in posestnik v Ljubljani, brat zdravnika g. dr. Pavla Kanca v Vipavi. Pokopnik je bil izredno delaven mož, ki je živel samo svoj rodbini in se ni udeleževal političnega življenja, bil pa je zvest pristaja napredne stranke. Pogreb bo v nedeljo 9. t. m. ob 16. na pokopališču k Sv. Križu. Blag mu spomin, njegovi rodbini naše sožalje!

— Premestitev vojaške delavnice za obleko iz Vevč. V »Slovenec« in »Novem Času« je bila v zadnjem času citati vest b interpelaciji poslancev S. L. S. na voiniga ministra radi premestitve vojaških delavnic za obleko iz Vevč in s tem grozeče brezposelnosti delavstva. Članki omenjajo, da zahtevajo premestitev Združene papirnice kot lastnice Vevške tovarne za papir. O tem predmetu smo prejeli od Uprave tega podjetja sledeča pojasnila: Vojaška delavnica za obleko je namreč v delu Vevške papirnice, ki ga je zasedla že avstrijska vojaška oblast na podlagi vojnodajstvenega zakona. Zasedena so bila tedaj števila k tvornici za papir spadajoča skladišča, stroji, gredne naprave, elektromotorji, industrijski tir, 1. dr. tvorniške priprave, ki jih ima vojaška delavnica za obleke že danes okupirane, ne da bi imela za to, odkar je razveljavljen vojnodajstveni zakon sploh kak pravi naslov. Če je bila papirnica v v nji naenkrat vzpostavljena vojaško napravo ovrnana v svojem obratu že za dobo vojne, ko je papirni obrat skoro stal, je jasno, da jo ovira na njenih razkladnih prostorih se nahajajoča vojaška delavnica za obleke tembolj sedaj, ko je kot največja v Jugoslaviji itak maloštevilnih papirnic v polnem obratu. Papirnica mora sedaj razkladati premog in druge potrebščine na prasto, koder se vsled vremenskih vplivov kvarijo, ker ima vojaška uprava zasedena proti njeni volji njena skladišča za svoje oblačilne delavnice. Uprava Združenih papirnic bo zgradila v tem delu papirnice, ki leži ob njenih industrijskih tirih, svojo rezervno električno centralo, za katero so stroji že na potu. Če zahtevajo Združene papirnice od vojaške uprave takojšnjo vrnitev svoje lastnine, niso tedaj samo v svojem pravu, temveč so to vsled razširjenja lastnega obrata storili naravnost prisiljene, tembolj, ker bi bilo s obrtno-političnim predpisi nezdravljivo, da obstoja v papirnici še drug obrat, kojega delavstvo ni podrejeno tovarniškemu vodstvu. Da mora vsled tega vojaška delavnica za obleke obratovanje v sedanjih prostorih prekiniti, je pač posledica nezakonitosti njenega obstoja v sedanjem stanju. Kam se bo premestila, bo odločila pač vojaška oblast. Upravi Združenih papirnic ni ničesar na tem ležeče, ali si zagotavlja vojaška oblast drugo obratovanje za svoje delavnice v Vevčah, ali na izven Vevč, da si mnenja, da bo delavstvu v Vevčah bolje služeno z razširjenjem stalno obratujoče papirne industrije, nego z daljnjim obstojem na drugo mesto izven tovarniških zemljišč in naprav preložene mobilne vojaške delavnice za obleke.

— Mestna zastavilnica ima tomesačno dražbo avgusta 1921. zastavljenih predmetov dne 13. t. m. popoldne.

— Zopet dovoljen poštni debit »Tagespost«. Iz Beograda poročajo, da je notranji minister zopet dovolil poštni debit grški »Tagespost«.

— Premovane nemške razpisne. Notranji minister je prenovel razpisovanje in razpisovanje razpisne z namenom »Bund der Deutschen in Niederösterreich«.

— Ziva slika (alegorija) iz Kristovega trpljenja, ki jih je sestavil zna-

ni celjski umetnik Benčan, se bodo predstavljale v celjskem »Nar. domcu« v soboto 8. aprila ob 20. in v nedeljo 9. aprila ob 17.

— Pomena prepoved po šolah. Oddelki sa prosveto in vero je poslal vsem vodstvom in ravnateljstvom javnih in zasebnih ljudskih in srednjih šol ter okr. šol. svetom raspis, s katerim prepoveduje abiranje med šolsko mladino za darila učiteljem in učiteljicam na god, na Miklavža, za Božič, Novo leto in za druge prilike. Tako abiranje pripisuje, da je povzročilo med šolsko mladino občutek, da vlada med slovenskimi šolji velik prepad: otroci bogatih staršev so se odlikovali pred otroki srednjih in nižjih slojev, ali pa se je izživlala med njimi tekma, ki je neimovito starše zelo bolela. Po nekaterih šolah se je zbiralo celo večkrat na leto za razne učitelje, učiteljice, voditelje in katehete, tako da širše staršev niso bile majhne. Modro šolsko osebje se je teh daril otresalo, a brez uspeha. Zato je prepoved dobrodošla. Prepoveduje pa se tudi prirejanje gostij po pvedem obhajilu, ker tudi tu se kažejo velike socialne razlike, ki bolj revnejše starše in njih mladino. Zastonj noče biti nihče pogosten, a prispevati vsakdo ne more. Zato je bolje, da se pogostenja sploh ne prireja več, nego se otroci po cerkveni slavnosti odpuščajo domov. Katehetskno društvo razlaga v današnjem »Slovenec«, da prireja take pogostitve vedno kak damski odsek izven šole in da ta odsek določa višino prispevka. Take pravice, določati prispevke, pa nima dandanes nihče, ker mnogo, premnogo staršev je, ki sploh ne zmorejo nikakega prispevka. Pod pritiskom otrok, ki se sramujejo imovitih tovarišev, morajo ti starši žrtvovati zneske za pogostitev, daj si primanjkuje denarja za potrebnejše reči. Slavnosti je mogoče prirediti tako, da se čutijo vsi otroci enaki in ni nihče poniževan. Zato bi mi priporočali, naj se po šolah odpravi za prvo obhajilo tisto baharjenje s belimi oblekami, belimi pajkolanji, belimi čevljički, belimi rokavicami. Reče vsi vsa tega ne zmorejo ter so namesto srečni baš na dan prvega obhajila večkrat zelo ne srečni v zavesti svoje ubožnosti. Zadoščala naj bi torej prazniška obleka brez vsakršne parade, zakaj Jezus je dejal: »Pustite male k meni priti, da se bli morda v zaščitih oblekah. Kajti Jezus je pač gledal na dušo, ne pa na »gardero!«

— Daritveni dan mater. Za »Otroški in materinski dom«, ki ga nameravajo zgraditi združene Slovenke vs Slovenije s pomočjo vsega naroda, so v prvi vrsti poklicane matere, da žrtvujejo snil. Kakor katera more, vsaka po svojih močeh. Mati more nalazje občutiti, kako bi bilo ajej in njeni deci, ako bi živele zapuščenca, v bedi in pomanjkanju najpotrebnejšega. Zato matere in prijateljice mater, položite na evetno nedeljo na narodni žrtvenik svoj prispevek za »Otroški in materinski dom«!

— Invalidski dom v Celju. Začni čas je bila po Celju razširjena vest, da se pri reodniranju uradništva ukine tudi invalidski dom v Celju. Kolikor smo sedaj informirani, te govorice ne odgovarjajo resnici. V slučaju potrebe se bo pač uknil invalidski dom v Rogasčki Šteti, ne pa v Celju.

— Nov modni salon sta otvorila na Sv. Petra cesti 28 Stadler & Stemberger. Več v oglasu.

— Ljubljanski generalni reprezentant tvrdi »Austro« Daimler in »Puchwerke« so brzojavili s Palerma glede Targa Florio (avtomobilske dirke) sledeče: Austro-Daimler, najmanjši vos pri avtomobilski dirki Targa Florio s 4 1/2 PS na vodu, smagovalec v svojem razredu, je dosegel drugo darilo. Udeležil se je tudi dirke najmočnejših vozov-dirkalcev ter zasial pri 432 km gorake ceate povprečno samo 8 km za absolutnim smagovalcem.

— Ponočna gostilniška obri v Celju kljub strogim policijskim predpisom bujno cvete. Javno v občinski seji se je oglasilo, da policija v tem oziru ničesar ne stori, da si jo lokalni znani, kjer se shirajo razni veseljaki in ponočnjaki. Kaj pomagajo lepa predavanja o alkoholu in razne rasprave o povodih moralnega nivoja našega ljudstva, ako oblast mirno trpi, da se vrše razne nočne orgije. Te zakotne gostilne nastavlajo odruške cene in izkoriščajo lahkoživce, ki mnogokrat ne vedo, kako so prišli do denarja. Vsa celjska javnost se upravičeno sgraha in zahteva odločno odpočeo.

— Člani ljubljanske dramske gostujoče v torek, 11. t. m. v Celju v drami »Golgotas«.

— Dolarji. Stranka, ki je dne 6. aprila prodala 300 dolarjev, naj se v svrhu obračuna zglaš čimprej pri Slovenski banki, Ljubljana.

— Revna služkinja je izgubila na poti iz trgovine šaraban do trgovca Šušnika na Zaloški cesti večjo vsoto denarja. Pošten najditelj naj donar odda v upravi Slov. Naroda.

— Premočni koncert muzike Dravske divizije pod vodstvom kapelnika dr. Jos. Čerina v nedeljo 9. t. m. ob 11. v »Zvezdi«. Spored: 1) Gounod: »Overture pastorale, Melodrama, Entracte et Danse des Bacchantes in opere »Philon et Bancia« 2) Čížek: »Is Beograda i okolice, 3) Zajc: Odlemti iz opere »Zrinjski, 4) Malý: »Pod Vyšehradsko skalco, fantazija na češke pesmi.

— Prodaja civilne obleke. Vojaška intendantna za Slovenijo namanja, da se vrše v času od 18. aprila do 31. maja t. l. ob določenih dneh dražbe civilnih oblek, ki so se pridržale, da se jih izda še vračajočim se vojnim ujetnikom. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani intendantem na vsočelo.

Najnovejša poročila.

FAŠISTI SE ODPOVEDUJEJO REKL

— Trst, 7. aprila (Izvirno.) Oslasilo jadranskih fašistov »Il Popolo di Trieste« priobčuje oster, mestoma trpko in resigniran nisan članek voditelja tržaških fašistov, posl. Giunta. Med drugimi pravi Giunta, da se reško vračanje ne more več smatrati za resno in da Reka ni več vredna prelivanja italijanske krvi. Giunta dalje ostro napada poročnika Cabrino, ki ga proglašja za izdajalca italijanske stvari, ker je strmoglavil

Gospodarska konferenca v Genovi.

SESTANEK POINCARE-LLOYD GEORGE.

— London, 7. aprila. (Izvirno.) Angleška delegacija pod vodstvom Lloyd Georgea je dne 6. t. m. odpotovala v Genovo. Določeno je, da se Lloyd George sestane v Parizu danes s Poincarejem. Sestanek se ne vrši v francoskem zunanjem ministrstvu, temveč v osebnem kujeju angleškega premijera.

— Pariz, dne 8. aprila. O sestanku Lloyd Georgea in Poincareja javljajo listi: S posebnim vlakom je angleški premijer Lloyd George z ostalimi člani delegacije včeraj dne 7. aprila ob 4.17 popoldne dospel na severni kolodvor. Ministrski predsednik Poincare, minister Barthou in angleški poslanik lord Hardinger so ga pozdravili in vstopili v njegov salonski voz, kjer so se začeli razgovori o programu, ciljih in uspehih konference v Genovi. Ob 4.25 je poseben vlak odšel po zveznem tiru proti Lyonskemu glavnemu kolodvoru, kamor je prišel ob 5. Ob 4.25 je ostala ves čas v salonskem vozu in se živahno razgovarjala. Na Lyonskem kolodvoru je bila za Lloyd Georgea pripravljena posebna sprejemna dvorana, kjer so se razgovori nadaljevali. Razgovori med Lloyd Georgeom in Poincarejem so bili ob 5.20 končani. Ob 5.35 je angleška delegacija nadaljevala svoje potovanje proti Genovi.

— Genova, 8. aprila. (Izvirno.) Lloyd George z angleško delegacijo je danes prišel na konferenco.

— Pariz, 8. aprila. (Izvirno.) Po objavi »Havasa« so imeli razgovori med Lloyd Georgeom, Poincarejem in Barthouom pozitiven uspeh. Med obeh državnikoma vlada soglasje glede genovske konference na temelju sporazuma sklenjenega na sestanku v Boulognu. Ohrani se princip nedotakljivosti mirovni pogodbi v Versaillesu. St. Germainu, Trianonu, Sevresu in Neuillyju. Debat o mirovni pogodbi oz. njih reviziji je nedopustna.

— Pariz, 8. aprila. (Izvirno.) Razni listi so javljali, da namerava Lloyd George na konferenci sprožiti tudi vprašanje rasorožitve evropskih držav. Po

odbor Narodne obrane. Zelo ogorčenje pa piše Giunta proti Rečanom, ki nočejo umevati visokih idealov svobode temveč slede raje svojemu želodcu. Dalje Giunta napada Ossoinacka, Via, Grossiccha in druge člane sedanje manjšinske vlade. Giunta odreka Reki vsako nadaljno podporo in ironizira Rečane s tem, da bodo povodom izvršitve rapalske pogodbe pozdravljali njene izvršitelje.

včerajšnjem sestanku v Parizu je sedaj znano, da to vprašanje zadeva predvsem sovjetsko Rusijo, ki vzdržuje dvomilijonsko armado.

Lloyd George je uverjen v dobre uspehe genovske konference, ki bo prinesla praktične metode za ureditev gospodarske in finančne obnove Evrope.

— Rim, 8. aprila. (Izvirno.) Po poročilu pariških listov je določena za nedeljo 9. t. m. predkonferenca zaveznikov in sicer Anglije, Francije, Japonske in Italije. Glavne točke dnevnega reda predkonference so sledeče: 1.) Katere države so se odzvale vabilu, sklenjenem od vrhovnega sveta v Cannesu? 2.) Kakšni so odgovorni glede pogojev, ki jih je stavil v vabilih vrhovni svet? 3.) Katere sredstva so potrebna, da se na konferenci vzdrže gorenji pogoj? 4.) Države male antante se ne morejo udeležiti te konference, ker niso bile navzoče pri skupini držav, ki je odposlala vabila.

— Pariz, 8. aprila. (Izvirno.) »Matin« priobčuje razgovor svojega posebnega dopisnika z italijanskim delegatom Torrejem glede priznanja sovjetske vlade in o uspehih konference. Delegat Torre je izjavil, da odvisi uspeh konference v največjem od pteka prvih posvetovanj. Ta bodo imela gotovo politični značaj, kar ni nemogoče je odrediti sovjetski vladi značaj civilne in juridčne osebe, če od nje zahtevamo, da prevzame gotove obveznosti. Če se pokaže že pri prvih sejah, da ni mogoč spozrazum, bi to pomenjalo katastrofo. Premaganim državam in svetom je podana možnost, da ustvarijo v Evropi za Francijo in Italijo zelo nevarne položaj. Torre je dalje obžaloval, da je Anglija tik pred konferenco zahtevala od Francije plačilo vojnih dolgov in upa, da Lloyd George s adevo lojalno uredi.

NOTRANJE MILIARDNO POSOJLO?

— Zagreb, 8. aprila. (Izvirno.) Beogradski poročevalec »Novosti« javlja, da je na včerajšnji seji ministrski svet pooblastil finančnega ministra, da lahko razpiše najetie notranjega posojila v znesku 1 milijarde v svrhu gradnje državnih poslopj.

— Beograd, 8. aprila. (Izvirno.) O včerajšnji seji ministrskega sveta izdani uradni komunikne ne omenia tega posojila. Mogoče je, da je na seji ministrski svet razpravljali eventualnost najetja. Definitivni sklepi pa niso bili storjeni. Beogradski jutranji listi tudi ne prinašajo nikake vesti o tem posojilu.

HABSBURŽANI OBROJENI KOT MONARHISTIČNI DEMONSTRANTJE.

— Dunaj, 8. aprila. (Izvirno.) Zadnjih monarhističnih demonstracij so se udeležili tudi nekateri Habsburžani, ki so prisegli zvestobo avstrijski republiki. Med demonstranti se je posebno odlikoval stari nadvojvoda Rainer Salvator. Ta je kričal: »Doli republika!« ter pel z monarhističnimi demonstranti vred staro »Bog ohrani!« Policija ga je aretirala in obsodila na 4000 K denarne kazni rad prestopka policijskega zakona. Rainer je prisegel, da bo varoval čast avstrijske republike in ti ostal zvest, vsled česar mu je bilo dovoljeno bivanje v Avstriji.

— Dunaj, 8. aprila. (Izvirno.) Kakor javljajo listi, so bili povodom zadnjih monarhističnih demonstracij aretirani tudi Maks Hohenberg, sin pok. nadvojvode Frana Ferdinanda, dal knez Lobkowitz in še mnogi drugi aristokrate. Vsi so bili policijsko občutno kaznovani. Aretacije Habsburžanov so med Dunalčani vzbudile primerno senzacijo in povzročile razne komentarje.

— Dunaj, 8. aprila. (Izvirno.) Radi udeležbe in vodstva znanih monarhističnih demonstracij je bil bivši nadporočnik Holnik kaznovan na policiji s 14 dnevnim policijskim zaporom.

BOLGARSKA DELEGACIJA.

— Beograd, 7. aprila. (Izvirno.) Bolgarska delegacija je včeraj prišla v Beograd. Tu se ji je pridružil bolgarski poslanik na našem dvoru Kosta Todorov. Bolgarska delegacija je takoj nadaljevala svoje pot v Genovo.

Borzna poročila.

— Zagreb, 8. aprila (Izvirno.) Prosti promet. Devize: Curih — 63.50, Pariz — 29.50, London — 1420, Berlin 108, 109, Dunaj 4.20, 4.25, Praga 619, 622, Italija 16.80, 16.95. Valute: dolar 316, 317.

— Curih, 8. aprila (Izvirno.) Predborza: Zagreb 1.575, Newyork 514.75, Pariz 47.05, London 22.63, Praga 9.95, Milan 27.25, Berlin 1.705, Budimpešta 0.615.

— Curih, 6. aprila (Direktno). Beograd 1.579, Berlin 1.699, Trst 27.051, Praga 9.801, London 22.611, Pariz 46.951 Newyork 5.1451.

— Curih, 6. aprila (Preko Dunaja). Zagreb 1.57, Dunaj 0.069, Budimpešta 0.5951, Berlin 1.689, Praga 9.89, Milan 26.45, Pariz 46.974, London 22.614, Newyork 5.1451.

— Trst, 7. aprila (Oddano 16.40). Zagreb 5.86, Berlin 6.45, Pariz 36.75, London 84, Curih 371.50, Pariz 173.50, Pariz 173.85, Newyork 19.10.

— Milan, 7. aprila. Zagreb 5.87, Berlin 6.40, Praga 36.60, Pariz 174, London 84, Newyork 19, Curih 371.

— Praga, 7. apr. (Oddano ob 20.30) Beograd 63.75, Zagreb 15.9375, Berlin 17.149, Trst 27.399, London 229.99, Curih 1016.90.

— Berlin, 7. aprila. Zagreb —, Dunaj 4.025, Praga 584, London 1345, Curih 3975.50.

— Budimpešta, 7. aprila. Zagreb 258, Praga 1635, Curih 16490.

— Muslimani v parlamentu. Beogradski »Politika« pripoveduje: »Puščavite me, brača, da vidim ove naše paše i valije (kr. namestniki), pa da umrem!« Tako je včeraj zaklinjal in rotil vsakogar, ki ga je srečal neki star Bosanec, blodeč po hodnikih v parlamentu. In dovolili so mu na zadnje, da je vstopil: Čita (dedek) je stopil v ministrsko sobo, poljubil roko Pašicu in na to zadovoljno odšel.

Turistika in spori.

— Sportni klub »Primorje« pozivlja vse člane nogometne in lahkoatletične sekcije, da se redno udeležujejo treningov, ki se dograditve novega prostora vršijo začasno še na igrišču ex Aleksandrovo vojašnico, in sicer vsak ponedeljek, sredo in petek od 15. ure naprej. V nedeljo dne 9. t. m. ob 14. uri obrežen trening na našem igrišču s S. K. »Ilirijo«. Obenem se naproba vse dame, ki bi hotele sodelovati v ženski lahkoatletični in plavalni sekciji, da se s pisnim listom prijavijo klubovemu tajništvu, Ljubljana, Konušina ulica 12/1.

— Kolesarska širila v Ljubljani namena, da se napovedane etvoritvene dirke v nedeljo dne 9. t. m. vsled skrajne neugodnega stanja dirkalne proge odlože na 23. t. m. V nedeljo dne 9. t. m. se vrši v hotelu Tivoli občinski klubov mesečni družabni večer, pri katerem se bodo vršile preiskusne tekme na pravkar izgotovljenih dirkalnih aparatih. Prijatelji kolesarskega športa dobro došli.

— Nogometna tekma se vrši v Celju v nedeljo, dne 9. aprila ob 15. uri med Sportnim klubom Celje in Atletično-sportklubom.

Sokolstvo.

— Ljubljanski Sokol — ženski odsek priredi v soboto 8. t. m. ob 20. uri v telovadnici Narodnega doma javno telovadbo s sledečim sporedom: 1. gimnastika. Pruste vaje za vseskoljski zlet 1. 1922. 2. članice. Telovadni ples na godbo Matějovca, sestavila sestra J. Trdina. 3. deca. Zletne vaje s ploščami za vseskoljski zlet 1. 1922. 4. članice in gojenke. Vaje na orodju. 5. gojenke. Rajalne vaje, priredila po Pospisilovih rajalnih sestri J. Trdina. 6. članice. Telovadni ples na godbo Matějovca, sestavil dr. V. Murnik. Cene sedežev: na odru in na galeriji K 10, v dvorani K 5, stojišča K 4.

— »Deseti brate« na Viču. Danes svedeo ob osmih v Sokolskem domu na Viču narodna igra »Deseti brate«.

— »Sokol« v Ljutomeru vabi svoje članstvo in tudi društvo naklonjeno občinstvo na izredni občni zbor, ki se vrši v nedeljo dne 9. t. m. ob devetih popoldne v telovadnici meščanske šole. Dnevni red: 1. ustanovitveni odsek za zgradbo sokolskega doma, 2. volitev odsekovega odbora, 3. služalnici. Z ozirom na veliko važnost tega obč. zbora se pričakuje polnoštevilna udeležba s strani članstva, kakor tudi obtnikov, ki imajo interese pri zgradbi stavbo!

Glasbeni vestnik.

— Znameniti češki gostje v Ljubljani. Takoj po velikonočnih praznikih prideta v Ljubljano dve najličji umetniški korporaciji bratskega češkega naroda in prideta tu svoj koncert, in sicer v torek dne 18. aprila koncertira v veliki dvorani hotela Union najboljši češki sinfončni orkester: češka Filharmonija, pod vodstvom svojega glavnega kapelnika g. Václava Talicha, ki je Ljubljano v najboljšem spominu izra časa njegovega delovanja pri slovenski Filharmoniji in pri deželnem gledališču v Ljubljani. Dan za tem koncertira ravnolam s izbranim svetovnim sporedom drugi najboljši češki pevski zbor: Pevsko društvo »Smetana« iz Praga. Na oba ta dva velika koncerta opozarjamo že danes, vstopnice pa bodo v predprodaji v pisarni Glasbene Matice od 10. t. t. dalje.

— Pevsko društvo »Slavija« Vič-Olinovo ima v nedeljo dne 9. aprila ob dveh popoldne svoj III. redni občni zbor v salona restavracije »Amerika« na Olinah.

— Spored koncerta, ki se vrši v posebnem delu 10. t. m. ob osmih svedeo v dvorani Filharmonične družbe in ki ga izvaja koncertna planistinja gospa Dana Gollakobler: 1. Bach-Tansing: Toccata in Fuga (d-mol). 2. Viteslav Novak: Pesmi rimsko noči, op. 30. a) Pesem mesečne noči; b) Pesem viharne noči; c) Pesem Božične noči; d) Pesem Karnevalske noči. 3. a) Josef Marx: Rapsodija; b) Sergei Ljapunov: Zvonovi. 4. Chopin: a) Etuda; b) Scherzo v dis-molu. 5. Schumann: Karneval op. 9.

— Sedeži po 15, 10, 8 in 6 Din v predprodaji v pisarni Glasbene Matice, Gosposka ulica.

— Umetniški koncert Zika se je vršil v sredo, dne 5. aprila t. l. v mali dvorani hotela Union v Celju ter na polni prostoro do zadnjega kotička. Trikrat je nastopil v kratkih predstavi kvartet med Celjani, a vsakikrat mu je občinstvo pokazalo zaželeno največje simpatije in priredilo burne ovacije. Gotovo bdnese mladi umetnik iz Celja najlpeše utise. Na pota v tujino jih spremljajo odkrite želje, da dosežejo najlpeše uspehe.

— Orkester naše Glasbene Matice namorava, kakor čuljemo, prirediti dne 1. majnika t. l. velik koncert s krasnim programom, ki pa priobčuje v kratkem. Objubljamo se nam torej na spomlad vzpričo vseh oznanjenih koncertov obilo najlepšega muzikalnega užitka.

Društvene vesti.

— Kolo jugoslovanskih sester ima v nedeljo dne 9. aprila ob treh popoldne v veliki dvorani Mestnega doma svoj redni občni zbor.

— Osrednja zveza javnih namoženecov ima nujno sejo širšega odbora 10. t. m. ob 8. uri svedeo v občinskem prostoru. Udeležba dolžnost! Predsedstvo: Moška in ženska šentpeterska podružnica »Družbo sv. Cirila in Metoda« v Ljubljani sta imeli svoj občinski zbor dne 4. aprila t. l. v restavraciji Južnega kolodvora. Zborovanje je bilo animirano in vzorno, kakor odgovarja tako vzornim rodoljubnim članom teh dveh najboljših in najzavednejših podružnic. Pohvalno moramo pripomniti, da se je na občnem zboru podružnice nabrala vsota 2300 kron — kot poseben prispevek občnega zbora. V minulom letu sta nabrali in pridobili obe podružnici znesek 118.318 kron 23 vin. Poleg tega še več tisočakov, nabranih za kamne ob raznih prilikah. — Podružnici sta dosegli prvenstvo delavnosti in rodoljubne požrtvovalnosti v Sloveniji. Iskreno želimo, da delujeta z nezmanjkano silo tudi v bodoče in na njih bili vspešni vzgled vsem C. M. podružnicam.

— Odbor »Zveze blaginjalnih zdravnikov« v Ljubljani je imel v nedeljo dne 3. aprila t. l. sejo. Imed 98 blaginjalnih zdravnikov je doletel prilivlo svoj pristno 66. torej se organizirani že dve tretjini vseh blaginjalnih zdravnikov v Sloveniji, vsled česar

to društvo legitimirano zastopa interese svojih članov napram bolniški blaginji in oblasti. Na tej seji se je razpravljalo o novi kolektivni pogodbi, ki se ima skleniti s bolniško blaginjo in se določila soglasno s strani delegatov v komisiji za sklepanje kolektivne pogodbe. Razpravljalo se je tudi o drugih napadih in čisto pisno posamezne zdravnike in bo odbor podvzel vse primerne korake zoper posredne in neposredne provokacije takih neosnovanih in slohotnih napadov. Po seji se je vrnil neobvezen razgovor s zastopniki bolniške blaginje glede kolektivne pogodbe, ki se ima uveljaviti s 1. aprilom t. l. in jo bodo po dogovoru delali samo člani zveze. Nujno je svetovati, da se oni, ki so kolegi, ki se ne niso prijavili v zvezi, nemudoma odzovejo v početku marca razpisani okoliščini.

— **Savez apotekarskih saradnikov v kraljevini SHS.** — Sekcija Slovenija, vabi vse svoje člane, da se zanesljivo udeležijo kongresa v Zagrebu. Kongres se prične dne 17. aprila t. l. ob 14. uri in se zaključuje dne 18. t. m. zvečer s koncertom. Na dnevnem redu so za organizacijo zelo važna vprašanja, posebno za lekarniške zbornice, zakon itd. Ministrstvo Saobračala nam je odobrilo polovično vožnjo po državnih železnicah. (Pri nastopu vožnje naj vsakdo kupi celi vozni listek, karer mu velja tudi za vožnjo nazaj, če se izkaže s potrdilom, da je bil prisoten na kongresu.) Prosimo, da vsakdo pisмено prijavljeno svojo udeležbo Sekciji. Kdor pa ne more odpotovati, naj pošlje svojo pismeno povelje za slušanje glasovanja. — Za odbor Mr. Rožman.

— **Proslava šestdesetletnice** Slovenske žitnice v Mariboru, ki se je

morala radi drugih prireditelj ko večkrat preložit, se vrši neoprekno v nedeljo 14. maja ob 20. uri v Narodnem domu ter proslava narodna društva, da se na to ostrajo. Predpokline istega dne pa se vrši ustanovni občni shor Zveze kulturnih društev, ter se danes posvamo vaa, slasti štajerske narodna društva, da se tega za narodno dele važnega občnega shora udeležijo.

— **Akademsko društvo „Triglav“** v Ljubljani. Med ljubljanskimi naprednimi akademiki se je pojavila struja, ki si želi ustanoviti popolnoma nepolitično napredno akademsko društvo. V to svrhu se je sklenilo spoznavno s centralo v Zagrebu ustanoviti v Ljubljani podružnico Jugoslovanskega akad. društva „Triglav“. Konstituiral se je pripravljalni odbor, ki je sestavljen sledeče: cand. jur. Mesak Ervin, načelnik; cand. jur. Močvar Mirko, podnačelnik; cand. jur. Roš Mirko, tajnik; stud. teh. Erhartš Ivo, blaginjak, stud. med. Tiplič Adolf, odbornik. Ustanovni občni zbor se vrši koncem aprila. Kralj in dan zbora se objavi pozneje. Osi akademiki, ki žele vstopiti, se naj zglasijo pri tajniku M. Roš, Akademski kolegi.

— **Kongres lekarniških sodelavcev v Zagrebu.** Savez apotekarskih saradnikov (sodelavcev) v kraljevini SHS. priredi za Veliko noč, t. j. 17. in 18. aprila t. l. svoj izredni kongres s kongresom v Zagrebu, da ponovno manifestira za lekarniške zbornice.

— **Ljudskega vseučilišča v Celju** občni zbor se bo vrši prihodnji ponedeljek, 10. aprila po predavanju v risalnici deške meščanske šole. Odobri la se bodo pravila in volili novi odbor.

— **Primerica — srednjoholod.** Vabijo se vsi Primerici — srednjoholod, člani U. J. O. in Primerija, da se gotovo udeležijo informativnega sestanka v nedeljo, dne 8. t. m. ob 10. uri v dvorani hotela „Lloyd“ (Klub Šota).

Darila.

— **Za stradalajo** Rusi sta podarila mesto venca na krsto gospe Marije Bukovičeve gg. dr. Luce in Mile Treo 100 Din.

— **Pokojniški sklad** za zdravniške vdove (vdovce) in sirote kraljevine SHS. v Ljubljani je prejel sledeče darove: namesto venca na grob dolgoletnega člana, oziroma blaginjalnega zdravnika dr. Josipa Červenyja od Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani 50 Din, od okrajne bolniške blaginje v Ljubljani 250 Din, od gospe Červenyjeve v znak hvaležnosti za brezplačno zdraviljenje soproga po gg. svet. dr. E. Slajmerju in prim. dr. Jenku v „Leončiču“ 250 dinarjev. Hvala lepa! — Upravni odbor.

— **Zbirka starostne organizacije za slovenske dijake na Češkoslovaškem.** (VII. izkaz): Skupna vsota VI. izkaza K 56.030, neimenovani po gg. dr. Krevlzu K 400, zbirka upravnštva „Jutra“ Ivan Franke K 40, Fran Jereb, notar v Komlec K 1000, posojilnica v Sodražici K 200, neimenovani K 400, skupaj K 1640, zbirka upravnštva „Slov. Naroda“ Marita Werl iz Cerknice K 240, mesto venca pok. dr. Červenemu, uradništvo trdnje Fr. Zagar, Milanovrh-Prezid K 100, mesto venca pok. gospe Fa. Zagar, Rudolf Potonik, sod. svetnik v Rogatcu K 400, mesto venca pok. g. Ant. Ko-

lenca, mag. Vinčo Prohaska, lekarnar v Ljubljani K 400, mesto venca g. dr. Červenemu, neimenovani K 400, mesto zdravniškega honorarja g. dr. Demšarja, skupaj K 1540, Splošno kreditno društvo v Ljubljani K 2000, skupna vsota K 62.610.

— **Za Jugoslovansko Matko.** Vodstvo dvorazredne osnovne šole v Lescah je nabralo potem šolske mladine in drugih za Jugoslovansko Matko znesek 814 K in do 2000 poštnih znamk, katere odpošlila na pristojno mesto.

— **Zagateno.** Iz znanstvenih poročil živčne klinike vseučilišča je razvidno, da „Frane Jožčeva grenčica“ isoborno služi. (8)

Glavni urednik:

Rasto Pustostemšek.

Odgovorni urednik:

Ivan Podražaj.

Poslano.*

Pivovarna Union kontra Zagrebški pivovarni.

V sredo je po Rimski cesti od gostilne do gostilne nekdo uradnik iz pivovarne Union agitiral za svoje pivo. Nimamo prav nič proti dostojni agitaciji. Vseprito agitacije tega gospoda pa se moramo molčati. Pivovarna Union je ustanovila lansko leto svojo zalogo v Zagrebu; tej ustanovitvi Zagrebška pivovarna ni prav nič nasproti.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno, kolikor določa zakon

lovala. Letos, ko je Zagrebška pivovarna ustanovila v Ljubljani svojo zalogo, pa pivovarna Union dela neumestno agitacijo proti Zagrebški pivovarni. Nekaj uslužbenec pivovarne Union je te dni v gostilni na Rimski cesti govoril, da imajo unionski blapci ukaz, naznaniti doma v pisarni vsakega gostilničarja, ki bi točil zagrebško pivo ali v gostilni razobesil zagrebško raklamo. Kaj se naj tedaj temu gostilničarju zgodi, če ga blapci naznani? Nadalje je pripovedoval, da Zagrebška pivovarna posleti ne bo imela piva, ker ji ga manjka. Temu gospodu povemo, da je Zagrebška pivovarna danes največja v Jugoslaviji in da vari letno 120.000 hl piva. Strahu pred pomamlkanjem torej ni treba. Ozrožil je tudi, da če kdo jemlje Zagrebško pivo, potem se dobi več piva ne pri Unionu ne pri Goessu in ne Puntigam, Reinlinghaus, ker so v karteli. Čudno se nam zdi, da si upa pivovarniški uradnik ljudstvo tako podučevati. Saj je splošno znano, da je od pravnata sem in v Ljubljani ne Goessa in ne Puntigam-Reinlinghaus in da te dve zalogi dobijo pivo iz pivovarne Union. — Če je pivo iz Zagrebške pivovarne dobro — in to je glavno — bodo gostje tudi zadovoljni z dobim blagom, kakor sploh o kakovosti odloča le konsument. — Uradnik pivovarne Union naj blagovoli pri agitaciji postopaj dostojno in do gotove meje. Danes prideta v Ljubljani v poštev le Unionsko in Zagrebško pivo, torej dve vrsti, dočim je bilo pred vojno deset vrst. Z dostojnim delom naj torej obe pivovarni delujeta v Zagrebu kakor tudi v Ljubljani.

Zaloga Zagrebške deln. pivovarne.

Lepota

čista, obraz, vrat, rok, tako kakor tudi lep rast las, se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera pripovedanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

„ELSA“ lišino mlečno milo najbolje blago, najfinije „milo lepote“ 4 kosci z zamolom in poštnino 120 K

„ELSA“ obrazna pomada

strani vsako nečistost kože sončne pge, alic danc, nabornitd., naredi kožo mehko rožnato, bel in čisto; 2 porcelan. lončka z omotom in poštnino 80 kron.

„ELSA“ Tanochina pomada za rast las

prepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut prano osivelost itd. 2 porcelaneta lončka z zamolom in poštnino 80 kron.

Prodajalci

ENGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA donja, Elsa trg 238. Hrvaško.

Rabljene vreče

primerne za ogije, žito itd. ima v zalogi vrhka M. Goršak & Komp., Ljubljana, Kongresni trg 10. 2536

?? Kje se točilo pristna vina ??

„Pri Fridrihu“, Ljubljana, Mestni trg 13, na dvorišču zraven kleti. Pred kakim doba najboljša vina, hlaška in dolenska. Čez ulico 2 K ceneje. 2486

Prodajo se

tri lepe moške obleke, ena črna, dve sivi, blago predvojno. Poizve se Kolizejska ulica 12. 7506

Učenec

za mizarstvo obrt se takoj sprejme. — Ivan Baloh, mizar, Senovo 60, p. Rajhenburg. 2618

Proda se vila

v Kozleži in klavir. Poizve se: Kolizejska ul. 7. 2497

Meblovano sobo

še mlad gospod. Plača dobro. Ponudbe pod „Meblovano sobo“ na upravo Slov. Nar. 2534

Zanesljiv trg. pomočnik

še službe na deželi ali v mestu. Vstop takoj. Ponudbe pod trg. pomočnik št. 10 poštno leže Brezno-Ribnica. 2532

Šiviljo

dobro izurjeno za fino delo sprejme Fani Jager-Trampus, Kolizejska ulica 28, I. — Plača urve kategorije.

Zahvala.

Ker mlajhori ni moglo se osebno zahvaliti za mnogo-brojno udeležbo pri pogrebu našega preljubelega in nepezoznega očeta i. t. d. gospoda

Antona Leutgeb

izrečamo tem potem vsem p. t. udeležnikom prečno hvalo, posebno pa se za spremstvo k večjemu počitku najtopleje zahvalujemo prostovoljnemu gostinemu društvu kakor tudi vojaški godbi dravske divizije za gostilno igrano žalosinke in vsem, ki so izkazali toliko dokazov prečnega počutja ter se nas tolažili v naši globoki bridkosti in žalosti.

V Ljubljani, dne 7. aprila 1922.

Zahvalni rodbini: Kovačič - Juhar.

Eleganten velik orkestrion

se no ceni proda. Vprašati pri R. Valenčič, Rathenburger ob Savi. 2528

Proda se

lestenec (luster), gramofon, ura za slepce in nekaj obleke. — Lepi pot št. 6, klet. 2510

Stanovanje

veliko, moderno, se odda v villi blizu Keodvra. Ponudbe pod „Kolodvor 2509“ na upravo Slov. Naroda. 2509

Zenitna ponudba!

Trgovski uradnik, dobro situiran, srednje starosti, prijetne zunanosti in soliden, išče znanja s samostojno gospodstvom ali vdovo srednjih let, kjer bi mogel dobiti liko saba in krano. Dobro srea si želi dobrosrčne in pridne gospodaje. Ponudbe se prosijo pod „Dobra prika-2507“ na upravo Slov. Naroda. 2507

Proda se

ceno poploma nova moderna befa (markizet) obleka. Istotem je na prodaj: moška zlata ura. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 2487

Prilicni nakup!

2 pletilna stroja, dobro ohranjena, št. 9, igla 36 cm št. 8, igla 27 cm, se radi boljši takoj prodaja. — Ivan Cankar, Vrhaika, Pod Sv. Trojico št. 237. 2531

Otroški vozček

še dobro ohranjen, za sedenje in ležanje, se ceno proda. Sinkovec, brivce, Vič. 2532

Gospodična

pridna, večta slov., nem., italijanskega jezika, izučena v trgovstvu, išče mesto blaginjalke, kontoristnje ali drugo. Dopisi pod „Blaginjalnica 246“ 2515“ na upravo Slov. Naroda. 2515

Autobusna koroserija

moderna s 14 sedeži, se radi preselitve obrata za izdelovanje auto koroserij po zelo ugodni ceni proda za 15.000 K oziroma po dogovoru. Koroserija je popolnoma za takojšnjo uporabo gotova Ogleda se pri Ivan Koljak, Dragopolje. G. mlajhski pri Celju. Autobus postaja „Pri Pihlbitu“. 2542

Klavir

Flügel, trdnje Bayer, dobro ohranjen, se proda. Cena po dogovoru. Slomškova ulica 4, II., levo, od 5.—7. 2508

Vabilo

občni zbor

Posejilnice za Loški potok, Drago in Travo, r. z. z. n. z., ki se bo vršil na belo nedeljo dne 23. t. m. ob 4. pop. v lastni pisarni v Travniku.

DNEVNI RED:

- 1) Poročilo načelstva.
- 2) Poročilo nadzornika.
- 3) Odobrenje računskega zaključka za leto 1921.
- 4) Razdelitev čistega dobička.
- 5) Volitev nadzornika.
- 6) Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob 4. uri ne bil sklicen, se vrši isti dan in v istem prostoru ob pol petih urah občni zbor, ki bo de-šle ali ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Zakonč brez otrok naj izvolijo poslati naslov Marhem, Ljubljana, gl. poštna poštno leže. 2524

Išče se

boljša devojka, koja zna samostalno kuhati in ostali hišni posel opravljati. Nastop takoj ali po dogovoru. P. smene ponudbe na Olga Heksch, Karlovac. 2505

Prvovrstna trgovska moč

manufakturne stroke želi promoniti službo. Gre za poslovanje, vodjo podružnice itd. Zanesljiva osoba in nametnik šefa. Verziran v nakupu blaga v Italiji in na Češkem. Ponudbe pod „Švina služba 2512“ na upravo Slov. Naroda. 2512

Javna zahvala.

Specijalist za očesne bolezni in redni profesor na medicinski univerzi v Zagrebu gosp. dr. A. Botteri je podpisano operiral na očesu. Operacija je izvršena uspešno. Nad 20 letni pogrešek v očesu je bil od spretno roke g. profesorja v par dneh srečno odstranjen.

Smatram za svojo dolžnost, da se tem potom g. profesorju najlepše zahvalim. Priporočam ga vsakemu, ki bi pri očesnih boleznih in kibah rabil njegove pomoči.

Ivanka Volč, Mladci p. Pednariu, Gor.

Beli fižol

(fižolica) v vrečah trutt a netto po K 14 za kg prodaja trdnja Paternost & Remis, Ljubljana, Slomškova ulica št. 11. telefon 389. 2825

Prostovoljna dražba.

Na Dolencjekom v zelo lepem kraju, v vasi Tlaboj ob glavni cesti, ki pelje iz postaje Mirna dalje Sv. Križ in Litijo, bo prodajal Ignac Židar iz Trilboja št. 19. na prostovoljni dražbi, velikonočni torek, začetek ob 10. uri na licu mesta v Trilboju večje posestvo, obtočječa la krše, 2 gosp. posloj., njivami, travniki in gozdevi. Posstvo je oddaljeno pol ure od farne cerkve Sv. Križ in od postaje Mirna pa trideset ure. Prodalo se bo posestvo ali pa skupno. Hlisa je pripravna tudi za trgovino ali gostilno. Prodalo se bo tudi dedičina.

Županstvo Mirna, 6. aprila 1922.

2841 Josip Bulc.

Za družabnika

vzajem hišnega lastnika, kateri mi odda lokal v svoji hiši. Ponudbe pod „Sigurni uspeh 2513“ na upravo Slov. Naroda. 2513

Otvoritev

modnega salona.

Najcenejši slavniki, damski, moški in otroški. Sprejmejo se slavniki in klobuki vseh vrst v barvanje, bejenje in preoblikovanje, kakor sploh vsa v modni stroki srazajoča dela.

Za obilen obisk se najvjudneje priporoča senjenemu občinstvu in svojim senjenim odjemalcem

K. St. dler in Stemberger, Sv. Petra cesta 23.

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica boljših služb

G. Flux

Gospodski mlčen 4. I. nadstropje levo. Reflektira se samo na dobra izpričevala ali pridne začetnike. Išče nujno: 2 vzgojiteljici k srednjim otrokom, 2 sobarici v fine hiše proti dobri plači, več privojsnih hotelskih kuharic za letov šče, tudi proti morju, in drugo osebo za letov šče, mnogo pivarnih finih in preprobatih kuharic, kuharico k angreški rodbini v Beograd, Plača 1200 K itd. Priporočila se več izvezbanih nakaric, dobrih računaric, letna izpričevala, nočni čuvaj, žena kuharica, v Kragujevac. Pri znanjih naročilih zmanjša se odgovor.

Na prodaj

po ugodni ceni dobro ohranjen harmonij in skoraj nov avto-kožuh. Naslov pove uprava Sl. Naroda. 2544

Kostanjev

les.

kupeje po dnevni cenah najdražje izvorna trgovina

Ernest Marinc

Celje, Kapucinska ulica 3. Enako tudi druge vrste lesa, posebno tesani les.

Pozor! Eter!

Prosimo vse Institucije, podjetja in trgovine, ki uporabljajo ETET naj blagovolijo naznaniti svojo letno uporabo tega produkta na upr. Slov. Nar. pod „eter/2529“

Insertirajte v Slov. Narodu!

Zahvala.

Za mnoge dokaze sočutja ob smrti naše ljubljene mamice, kakor tudi za številno spremstvo k zadnjemu počitku in za poklonjeno cvetje se najsrčneje zahvalujemo.

Ljubljana, 8. aprila 1922.

Redbina Juran.

Anton Kanc

trgovca in poseznika

snoči ob 1/4 10. uro po daljšem težkem bolehanju, previden s tolažili sv. vere, v starosti 54 let, mirno in vdano preminil.

Pogreb ljubljene pokojnika se bo vršil jutri v nedeljo dne 9. aprila t. l., ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Linhartova ulica 8, na pokopališče k Sv. Križu.

Bodi blagemu pokojniku prijazen spomin!

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah.

V Ljubljani, dne 8. aprila 1922.

Globoko žalujoča rodbina Kanceva.

Nova, moderno urejena tvornica izdeluje zrcala raznih oblik in velikosti od najprostejših do najfinjših. Ima na izbrano kristalno steklo (brušeno) v poljubnih vzorcih za opremo pohištva, za napise, tisk in varnostno steklo za vrata.

MARIBOR
Vrbanova ul. 1
Brzojavi:
KRISTAL, MARIBOR.

„KRISTAL“
družba z o. z., tovarna ogledal in brušenega stekla

MARIBOR
Vrbanova ul. 1
Telefon
štev. 132.

Prevzema izdelavo vlaganja brušenega stekla po različnih vzorcih v medenino (Messing) za vrata i. t. d. i. t. d. — Poškodovana zrcala se prevzemajo v popravilo. — Postrežba solidna in točna. — Zmerne cene.

Išče se

vila ali lepa hiša s takojšnjim stanovanjem in sicer v občini Sv. Petra do obce Avne, Poljanska cesta ali v bližini južnega kolodvora. Ponudbe na Anonimni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, S. dna ul. 5. 2453

Tvornica klubukov Vilim Vanek

Zagreb, Gunduličeva ulica broj 21. Nudim gg. trgovcem in klubučarjem fine volastoklobučevinske klubuke vsake oblike po jako nizkih cenah. V zalogi imam vseh vrst šule, vse potrebščine za izdelovanje klubukov. Najcenejši vir za priskrbo klubukov in klubučarskih potrebščin. 2472

Rudniški obratovodja

oblastveno potrjen, praktičen in spreten, vseh jamskih del, za odkrivanje rud, ležišč, se tako sprejme. Ponudbe pod šifro 2546 na upravo Sloven. Naroda. 2546

Prodaja se baraka

7 m dolga, 2 m 50 cm široka, umetna, za prestatvanje pripravna, za stanovanje ali delavnice. Justin, klepar, Glinca-Vr. št. 7. 2464

Lokal za trgovino

na najbolj prometnem prostoru na Bledu, kakor tudi en lokal za prodajo sadja, mesa se odda. Poizvedbe pri A. Wülfing, Bled. 2499

Priljubljen prostor za mesarstvo

in napolnjena ledečina se odda na Gorenjskem na prometnem kraju. Naslov pri upravi Slov. Naroda. 2560

Kratek klavir

se ceno prodaja pri Binder, Tabor 5 II. nadst. 2501

Rodovitno posestvo

na posej v Lajpatu. Frano Žižek, Maribor, Meljska cesta 1. 2488

Prodajam

700 delnic Slov. eskompne banke. Naslov pri upravi Slov. Naroda. 2504

Dr. Ing. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbeni inženir in mestni stavbenik

Ljubljana, Gradsko št. 13.

Stavbno podjetje in tehniška pisarna za betonске, železobetonske in vodne zgradbe, arhitekturo in vsakovrstne visoke stavbe.

Projekcija.

Iščem službo

trg. pomočnika ali skladiščnika. Vešč. spretnosti in kolonialne stroke. Najraje v Ljubljani. Ponudbe pod A. 326-2442 na upravo Sloven. Naroda. 2442

Lepa birmanska darila!

Zlatina srebrnina. Velika izbira. Šilvalni stroji prvovrstni. Potrebščine za stroje. Popravila. Učenje vožnje birmanskega. Jos. Šelovin - Čuden, Ljubljana, Mostni trg 13. 2487

Dva manufaktura

dobra prodajalca se takoj sprejme pod zelo ugodnimi pogoji. Ponudbe na poštni predal 34 Maribor.

Urarske furniture

(potrebščine) orodje, ure ter amer. duble blago, samo na veliko. — Rudolf PICK, Zagreb, Ilica 47.

Prodaja lesa.

Iz gozdov mesta Kočevje se prodajajo lesi po ceni 1900 jark v doprsem premeru od 40 cm naprej, daleč kakih 150 podrtih (Windfalle). 300 do 400 stoječih bukov in pleskarskega lesa. Pismene ponudbe je do 18. aprila 1922 vložiti pri tiskalnem uradu. Za kavelj je položiti znesek 50.000 K. v gotovini. Pogoji se lahko med uradnimi urami v pogledajo pri tiskalnem uradu ali se predloži 100 K dobe popisa.

Premoženjska uprava mesta Kočevje, dne 31. marca 1922.

Tovorne automobile

s polnim gumastim obroči za poslovanje 4 metra 1880 tt. R. Forstner i drug, Bo. Kar, telefon: št. 14. Brzojav: Forstner — Bakar. 2208

Prima zastupstva

avst. struka slovenske tvoritve i industrije kao i skladišča robe

za široko področje svoga djelokruga (zapadna Bosna, Lika i sjeverna Dalmacija te Hrvatsko primorje)

Petar Stj. Jakovljević

Željeznička stanica za sada: Bos. Krupa (24 km od Bihaća).

Moli ponude, uvjete, uzorke, cijene i ostali slati izravno. 2379

Samostojen jamomerilec

z večletno prakso se sprejme eventuelno takoj pri promotkopu St. Janš, And. Jakš, Krmelj, Dolnja. Plača po dogovoru. 2454

Najstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica

IVAN BRICELJ, Dunajska c. 19, se priporoča. Izvištev točna, cene zmerno. 1001

Enonadstropna velika hiša

v večjem trgu, v katerem je sedež okrajnega sodišča na Dolenskem, je na prodajo za ceno K 900.000. Nadalje se prodaja stavb. parcela pod Rožnikom. Več se polze v stavb. pisarni Accetto. Trnovski priistan št. 14. v Ljubljani. 2502

Kontoristinja

23 let stara, 6letno trgovsko prakso, zmožna vseh pisarniških del, 1880 stalno popoldensko nameščenje. Ponudbe pod „Stalno 350 — 2349“ na upr. Slov. Naroda. 2349

Mlad, neoženjen trgovec

in veleposrednik iz ugledne redne hiše v središču mesta 1 ali 2 lepo meblirani sobi s električno razsvetljavo ter dobro postrežbo pri boljši družini. Ponudbe se prosijo pod „IMPERIAL“ 2477 na upravo Slov. Naroda. 2477

Izvršujem uglašanje ter popravila glasovirjev in harmonijev specialno strokovno, točno in ceno.

BRITVE

lasosrežalnike, britve aparate in razne nožarske in galanterijske robe razpoložna na veliko in na drobno po čudovito nizkih cenah veletrgovina in raznošilnica

STERMECKI, D. št. 306. Slov.

Shitavate ilustracijo cenik Kar ne zara se zamenja ali vrne denar. 1891

Kupijo se

stara, tudi pokvarjena dvokolesa, šivalni in drugi razni stroji, motorji etc. F. BA. JEL, Ljubljana, Zvonarska ulica 1. 1127

Avto

benzin, pnevmatika, olje, mast, vsa popravila in vožnje. Le prvovrstno bago in drobo po solidnih cenah nudijo Jugoslov. d. z. o. z. v Ljubljani. 4319

Jetika!

Specialist za pljučne bolezni Dr. Pečnik

Dravograd

Hiša s hlevi itd. v Dravogradu s sadnim vrtnom ter vrtno za zelenjavo in gostilniško koncesijo se prodaja. Ponudbe pod „Dravograd 2414“ na upravo Slov. Naroda. 2414

Parni kotel

70 m² kurilne površine 7 Atm, težiščni parni stroj 30 HP, Flat-towerni avto nov s novimi gumijevimi obroči za naložitev do 4 ton, se po ugodni ceni prodaja. Tovarna konzerv in mesnih izdelkov na Vrhniki. 2411

Kontorist(inja)

dobro izurjena strojevska, slovenske in nemške stenografije, se sprejme. Hišna in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. Ponudbe pod „Ljubljana/2362“ na upr. Slov. Naroda. 2362

Motorno kolo

4 do 5 HP se kuni; natančni opis pod „Motor/2414“ z navedbo cene na upr. Slov. Naroda. 2414

Prodaja se hiša

enonadstropna, na periferiji mesta, v dobrem stanju. Eno majhno stanovanje se takoj odstopi. Poljanska d. Josip Stefič, Selo 34, Moste. 2471

Šivalni stroji

vsakovrstni, katere kupite pri meni po primerno nizki ceni. Lovro Rebolj v Kranju. 2378

Dežne plašče

za dame in gospode v veliki izbiri priporoča trdka

A. & E. Skaberne, Ljubljana, Mostni trg 10

„Tribuna“ tovarna dvokoles in otroških vozil

Najcenejša dvokolesa in otroški vozički raznih modelov. Sprejmejo se tudi dvokolesa in otroški vozički v polno preprovo, emailiranje z ravnjem in ponikanje. Ljubljana, Karlovska cesta 4. Zvonarska ulica 1. 2120

Prva jugoslov. barvarila, krznarstvo in strojarstvo

P. Semko, Ljubljana, Glinca 230.

Sprejema lišče kože v barvo kakor vsa v to stroko spadajoča dela. Delo prevzemam v trgovini čevljev. Gradsko št. 10.

Kupujem kože divjačine.

Trgovina z železnino

„pri Zlati lopati“

Eriavec & Turk

(prej Hamerschmidt)

Ljubljana, Valvazorjev trg 7

nasproti križevniški cerkvi.

Zaloga cementa in karbida.

Bled na jezeru - Slovenija.

Solnčno zdravilišče Rikli.

(Zračne in solne kopeli, elektroterapija, dietetične kure.) — Šefzdravnika: Dr. J. de Gloria in Dr. Zv. Janošič.

Prospekti pri upraviteljstvu.

Gumene cijevi za prskanje loze

(gumaste cevi za škropljenje trte)

kao i druge potrepštine od gume, veliko skladište, tvorničke cijene, nudja tt.

Vladimir Mandukić i drug

stovarite tvornice Vereinigte Gummiwarenfabriken Harburg - Wien, vorm. Messler - J. M. Reithoffer, Wimpasing, Zagreb, Berialaviova ulica 11.

Samo na veliko.

Samo na veliko.

Skladišče bakra

ZUGMAYER I GRUBER

d. d. za promet s kovinami

se nahaja sedaj v lastni zgradbi

Starčevićev trg 12. ZAGREB

Brzojavi: Zugmayergruber Zagreb

Največje tuzemsko skladišče bakrene pločevine, bakra v kosih, kotlov, kolotov, cevi, žpk, zakovica, polupredelane šolje za rakijske kotle in kotle za pranje, kadice.

Elektrolitne bakrene tlece, štrcaljke za vinograde, svinčene cevi, šlagot itd.

Poznano najboljši bakreni proizvodi. Zamena robe za stari baker. Samoprodaja bakrenih proizvodov tvornice GEORG ZUGMAYER & SOHNE, WIEN-WALDEGG. 2000

V trgovini

O. Bernatović

Mostni trg 5

se dobe še po jako nizki ceni:

moške obleke	od 100 Din naprej
raglani	od 250 Din naprej
moške hlače	od 80 Din naprej
damski plašč	od 150 Din naprej
damski kostumi	od 180 Din naprej
damske modne obleke	od 200 Din naprej
damska krila	od 60 Din naprej
in bluze	od 30 Din naprej

Spomladne novosti vedno v zalogi.

Proda se
moško kolo in stroški vozilok.
Zelena jama 197, I. Jamski trg, Štarkov.

Zamenjam hišo
z dobro idočo trgovino na naj-
prometnejši cesti mariborskega pred-
mestja s trgovino ali gostilno na deželi.
Ponudbe pod „Maribor 2494“ na upravo
Slov. Naroda. 2494

Jugoslovanska banka d. d.
Deln. glavn. K 200.000.000— Centrala v Osijeku. Rezerve K 50.000.000

Menjalnica v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 26.
Rupuje in prodaja devize in valute najkvalitetnejše. Obrestuje vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun po najvišji obrestni meri.

Vestna uradnica
dobra strojevska, 1888. popoldanske
službe. Naslov pove uprava Slovenskega
Naroda. 2405

Abadie
cigaret papir in stročnice. Glavna za-
loza in samoprodaja A. Lampret,
Ljubljana, Nunska ul. 19. 2470

Sanatorij Schweizerhof Wetzelsdorf bei Graz
Krasna lega. Lastnik mlekarstvo in poljedelstvo. Zdravljenje z odebelenjem,
deto ter zdravljenje presnavljanja. Nizka cena. Penzionat. Glavni zdravnik dr.
Kurt Linnert. 2457

AGILEN AGENT
v Banatu Bački dobro uveden, prevzema zastopstvo prvovrstnih
tovarnic za Banat, Bačko. Prve vrste reference. Cenjene ponudbe
na Mavro Graf, trgovski agent, Vel. Bečkerek (Banat).

Jakob Kohn i sin d. d.
Brod na Savi
veleprodaja žganja in žganih pijač.
Ustanovljeno l. 1866. Brz.: Alkohol Savabrod. Tel. 138.

Parna destilerija, tvornica
esenc ter eteričnih olj.
Blažilne neotrovnih barv.

Tvornica likerja, konjaka
in ruma, veleprodaja žga-
nja, rakije in slivovice. Vi-
no iz lastnih brojskih vi-
nogradov.

**Zahtevajte
cenike!**

Išče se lokal
za takoj, za tovarniško tekstilno podjetje v Ljubljani, odkupi se
ludi inventar. Naslov pod „Tekstil/2538“ na uprav. Slov. Naroda.

Velikonočne šunke
kranjske klobase nudijo v poljubni množini Tovarne ken-
serv in mesnih izdelkov Vrhnika. 2527

Štev. 4849/19 2520

Dražbeni oklic.
V smislu odloka ministrstva pravde, odseka za sekvestre z
dne 24. marca 1922 št. 1803, se prodaja na javni dražbi,
ki se vrši dne 27. aprila t. l. od 8. — 12. v prostori-
h tvrdke Kari Černik & Komp. v Ljubljani, Du-
najeva cesta št. 9, sekvestrirana imovina Otona
Wolfa, nemškega državljanca in bivšega javnega
dražbenika navedene tvrdke in sicer: 1.) Komplet-
en avtomobil znamke „Benz“, 2.) komplet av-
tomobil znamke „Sisale-Naudin“ in 3.) 5000 (pet-
tisoč) komadov karbidnih svetilk „Kinta“. Izključna ce-
na znaša za avtomobil pod 1.) din. 25.000, za avtomobil pod
2.) din. 15.000 in za karbidne svetilke pod 3.) din. 50.000.
Vsak dražitelj mora pred dražbo položiti pri finančni deželnici
bagažni v Ljubljani varščino v gotovini v iznosu 10 %, izključne
cane ter voditelju dražbe predložiti izvirno pobotnico o položeni
varščini. Prodaja je za državo obvezna šele, ko jo odobri g. mi-
nister pravde, a za kupca takoj, ko je dražba končana. Predmeti
se izročijo kupcu, čim g. minister pravde odobri prodajo in kupec
položil izključitveno ceno v roku, ki ga določi minister.
Dražbe se smejo udeležiti samo naši državljani.

Sekcija za sekvestre ministrstva pravde
v Ljubljani, dne 5. aprila 1922.

Modna trgovina
A. Sinkovic nasled. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 19.
**CENE ZNATNO
ZNIŽANE**

Perilo — Pletenine
Rokavice, nogavice
Bluze, spod. krila,
predpasniki
Svila I. t. d.

Kostanjev les
prosto vagon in večje množine v gozdu kupi J. Pogačnik, Ljub-
ljana, Delmatinska ul. 1./I. Posredovalci se dobro plačajo.

Modni salon damskih klobukov
Iva Siler, Ljubljana Kongresni trg 8.
se priporoča z najsolidnejšimi cenami. Sprejema vsa popravila,
tudi prelikanje moških klobukov in slamnikov. 1707

la Portland cement dalmatinski proizvod
na vagonu pri tt. R. Forempacher I drug, Bakar.
Telefon 14. Brzjaviti: Forempacher.

I. WANEK, Ljubljana
St. Petra c. 19
sprejema razno kožuhovino v shrambo čez poletje. Nadalje spre-
jema lisičje kože v barvo in vsakovrstno divjačine v strojenje.
Izvršuje vsa v to stroko spadajoča popravila kakor tudi vse
vrste civilnih in uniformskih čepic.
Velika zaloga klobukov, gasilskih čepic in gasilskih potrebščin.
2099

Fiat Wien - Turin Fiat

AUTOMOBILI
Glavno zastopstvo
O. ŽUŽEK, Ljubljana
Sodna ulica 11 Telefon interurb. 461

ima nekaj prvovrstnih osebnih avtomobilov svetovno
znane, priljubljene Type „IC“ 924 PS po originalnih
tovarniških cenah promptno oddati. 2329

Industrijsko-električno podjetje inž. TURNŠER & Co. v Ljub-
ljani, Sodna ulica št. 1 (podružnica v Mariboru, Aleksandrova
cesta št. 44) priporoča veliko zalogo

elektromotorjev v kmetijske in
obrtne svrhe
ter dobavlja promptno
polnojarmenike vseh
velikosti. 2803

Nudiva
vsakovrstne obleke za gospode in dečke,
raglane, povrtnike, dolge plašče. Vedno je v
zalogi najnovejša čelko sukno najnovejših
vzorcev. — Obleke po meri izdelujemo v lastnem
modnem salonu po najnovejšem kroju.

Ložar & Bizjak
manufaktura, moda in konfekcija
= Sv. Petra cesta šte. 20. =

Najfinejši riž
Italijanske znamke, Vercelli AAA Olace Sublime oddaja vsako mno-
žino nad 100 kg. kakor tudi cele vagonne najceneje in pod naju-
godnejši pogoji tvrdka Paternost & Romio, Ljubljana, Slom-
škova ul. št. 11. Telefon št. 589. 2523

Ustanovljeno leta 1896. Ustanovljeno leta 1896.
Mednarodni transporti

Antonio Biancheri & Comp.
Postojna

Centrala: Ponteba.
Podružnice: Postojna (Poštni predal 17), Villach (Poštni predal 51)
Agenture: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.
— Odprema vsako vrsto blaga. —
Specijalna odprema živil, žive in zaklane živine v katerikoli kraj.

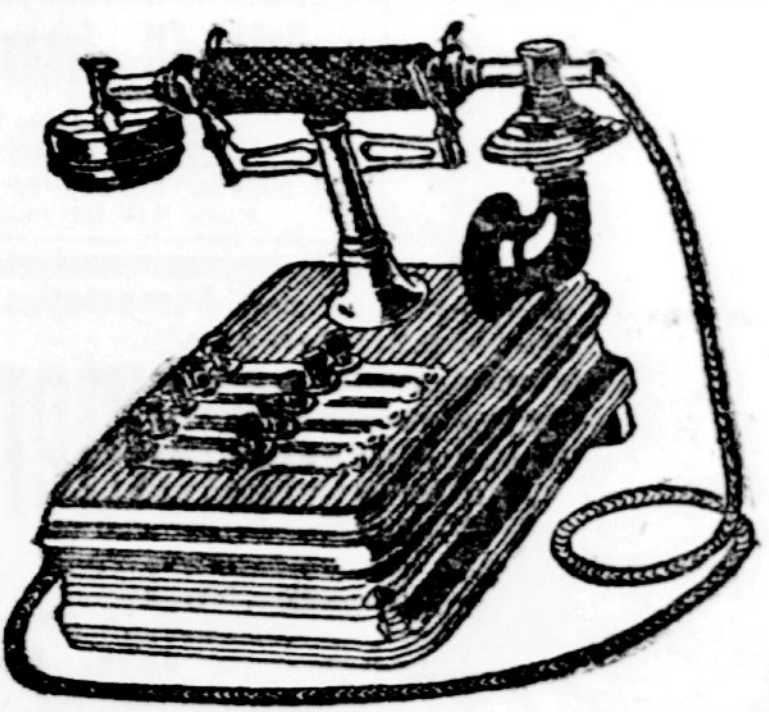
Dobili smo velike količine klobukov
znanih svetovnih izdelkov
pravih Borsalino, Antica casa, J. Hickla
sinova (Čečkoslovaška) in volnenih raznih oblik
in barv.
— Prodajamo po najnižjih cenah na veliko. —
Glavni zastopnik za vso državo
KOSTA NIKOLIĆ I DRUG
BEOGRAD, Knez Mihailova, št. 13.

Za nakup manufakturnega blaga se priporoča
občeznana tvrdka
R. MIKLAUC, Ljubljana,
Lingerjeva ulica, Mestni trg, Pred škofijo.

Prodaja na primerno odplačila!

Amerikanska tvrdka
„SINGER“ šivalni stroji
Bourne & Co, New York
je razširila svoje delovanje v državi SHS ter je v stanju prevzemati
vse v to spadajoče posle kakor:
urejanje tvornic s specialnimi „Singer“ šivalnimi stroji vseh vrst z
električnim pogonom; poleg tega ima v zalogi vse vrste strojev za obrt
in industrijo kakor tudi za rodbinsko porabo.
Podružnice: Ljubljana, Solenburova ulica 3
in v vseh večjih krajih države SHS.
Mehanična delavnica za popravila povečana.

Svileni klobuki
čepice in slamniki
najnovejših oblik v veliki izbiri po znanih nizki ceni.
Modni salon Stuchly - Maške
Židovska ulica št. 3.
Sprejemajo se vsakovrstna popravila. — Zalogi klobuki valde v zalogi

Vse vrste **telefonskih** aparatov
brzojavnih
in potrebščin za hišo in javno uporabo, kompletne tele-
fonske centrale

„Tungsram“, Telefon št. 14-63.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo,
LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 50, v lastnem posloplju.
Brzjavke: Kredit Ljubljana. Telefon šte. 40, 457 in št. 548.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vred-
nostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, pred-
njmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in
kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd.